

ΑΡΧΕΙΑ
ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Π. ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ - ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΟΥ Γ.Ε.Σ

ΕΠΙΚΑΙΡΗ

ΜΕΛΕΤΗ

ΑΘΗΝΑΙ 1948

ΑΡΧΕΙΑ
ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΕΠΙΚΑΙΡΗ ΜΕΛΕΤΗ

ΥΠΟ

Π. ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΟΥ ΠΕΖΙΚΟΥ (ΤΟΥ Γ. Ε. Σ.)

ΠΟΥ ΠΑΜΕ;

ΜΑΚΡΟΝΗΣΟΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ 1948

ΑΦΙΕΡΩΝΕΤΑΙ

ΣΤΟΥΣ ΗΡΩΕΣ ΠΟΛΕΜΙΣΤΕΣ ΤΗΣ ΜΑΚΡΟΝΗΣΟΥ

Ο συγγραφέας.

Ἀπαγορεύεται ἡ ἀναδημοσίευσις ἄνευ ἀ-
δείας τοῦ συγγραφέως.

Π ρ ο ς
Τὸν Ταγματάρχην Πεζικοῦ
Κον ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΝ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΝ

Ἐ ν τ α ὕ θ α

Ἡ ταραχώδης ἐποχὴ ποὺ ζοῦμε μὲ τὰς ἀδηρίτους συνεπείας τῆς ἐρμηνεύονται ἀνάγλυφα εἰς τὴν μελέτην σας «Ποῦ πᾶμε;»

Α. ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ
Ταξίαρχος

ΚΡΙΤΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ
Τῆς Β5)Γ.Ε.Σ.

Πολὺ καλὴ μελέτη. Καλῶς θέτει τὰ ζητήματα. Προπαρασκευάζει τὴν κοινὴν γνώμην νὰ ᾖ ἔτοιμος δι' ἀναγκαῖον καὶ ἀπαραίτητον πόλεμον. Τέλος ἐνθαρρύνει ὅτι ἡ Ἑλλάς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ πάθῃ σοβαρῶς ἐκ τοιούτου πολέμου. Ἄρα καὶ προδιαθέτει, ἀλλὰ καὶ τονώνει τὸ ἠθικόν, διὰ τοῦτον πόλεμον.

Β. ΑΣΗΜΑΚΗΣ
Ταξίαρχος

ΚΡΙΤΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ
Α2)Γ.Ε.Σ.

Συμφωνοῦμεν μὲ τὴν Β5. Δὲν προσκρούει εἰς οὐδέν. Ἑργασία μὴ ἀντικειμένη εἰς τὴν διαφώτισιν, ἀλλὰ τοῦναντίον συμβάλλουσα εἰς ταύτην.

Δ. ΣΕΙΡΑΔΑΚΗΣ
Συνταγματάρχης

ΒΧΙ)Γ.Ε.Σ.
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Ἀθῆναι, τῇ 18)9)48.

Π ρ ο ς
Τὸν Ταγματάρχην Πεζικοῦ
Κον ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΝ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΝ

Ἐ ν τ α ὕ θ α

1. Ἡ μελέτη «ΠΟΥ ΠΑΜΕ;» ἐμφανίζεται ὡς ἓνα ἐξαιρετικὸ σύνο-

ΑΡΧΕΙΑ
ΣΥΝΤΟΜΗΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ

λον, στήριχθέν εἰς τὰ ἀδιάσπαστα διδάγματα πού μᾶς δίνει ἡ Ἱστορία καὶ εἰς μίαν βαθεῖαν καὶ λεπτὴν μελέτην τῆς σημερινῆς πραγματικότητος.

2. Ἡ μελέτη αὕτη θὰ συμβάλῃ τὰ μέγιστα εἰς τὸ ἔργον τῆς διαφωτίσεως καὶ ἐξυγιάνσεως τῶν παρασυρθέντων πρὸς ἀριστερὰς ἀντιλήψεις καὶ δὴ ἐντός, τοῦ Ἑθνικοῦ πλαισίου.

3. Πᾶς μελετητὴς τῆς ἄνω ἐργασίας ἐνημεροῦται πλήρως ἐπὶ τοῦ ἑθνικοῦ μας προβλήματος, ἡ δὲ κοινὴ γνώμη προπαρασκευάζεται εἰς τὸ νὰ δεχθῇ μὲ τὸνωμένον τὸ ἑθνικὸν φρόνημα καὶ μὲ πίστιν πρὸς τὴν νίκην, ἕνα ἐνδεχόμενον ἢ μοραῖον πόλεμον.

4. Δεχθῆτε τὰ θερμὰ μας συγχαρητήρια δὲ τὴν θαυμασίαν ἐργασίαν σας.

ΜΠΑΪΡΑΚΤΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓ.
Συντ)ρχης Πυρ)κού

ΚΡΙΤΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Π Ο Υ Π Α Μ Ε ;

ὑπὸ Παν. Μακρυγιάννη Ταγ)ρχου Πεζ.

Εἰς τὴν σύντομον καὶ περιεκτικὴν μελέτην του, ὑπὸ τὸν τίτλον «ΠΟΥ ΠΑΜΕ;» ὁ Ταγματάρχης τοῦ Πεζικοῦ κ. Π. Μακρυγιάννης, βασιζόμενος εἰς τὸ περὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου περίφημον ἔργον τοῦ Θουκυδίδου, ἀποσπάσματα τοῦ ὁποίου καὶ παραθέτει αὐτούσια καὶ ἐν μεταφράσει, ἀποφαίνεται μὲ πειστικότητα, ὅτι: ἡ τρομερὰ μεταξύ τῶν δύο κόσμων σύγκρουσις, ὡς οὗτοι ἔχουν ἤδη ὁ αμορφωθῇ μεταπολεμικῶς, τοῦ Ἀγγλοσαξωνικοῦ ἢ Δυτικοῦ ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ Ρωσικοῦ ἢ Ἀνατολικοῦ ἀφ' ἑτέρου, εἶναι ἀναπόφευκτος καὶ μοιραία, ὅπως ἀναπόφευκτος ἐγένετο εἰς τὴν ἀρχαιότητα ὁ Πελοποννησιακὸς πόλεμος, ὁ πρῶτος παγκόσμιος πόλεμος, ὡς χαρακτηριστικῶς ἀποκαλεῖ τοῦτον ὁ συγγραφεύς. Τὴν γνώμην δέ, ἡ ἀκριθέστερον τὴν πίστιν του ταύτην, ὁ κ. Μακρυγιάννης στηρίζει πρῶτον μὲν εἰς τὰς θεμελιώδεις διαφορὰς εἰς συστήματα καὶ ἀρχὰς περὶ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου καὶ τῆς ζωῆς καθόλου, ἃς ἐμφανίζουν οἱ δύο σημερνοὶ ἀντίπαλοι κόσμοι, καὶ δεύτερον εἰς τὸν μεταξύ των ὑφιστάμενον καὶ κατὰ τρόπον στυγνὸν καὶ ἀμείλικτον διεξαγόμενον ἀνταγωνισμόν περὶ τῆς οἰκονομικῆς κυριαρχίας τοῦ κόσμου, ὅστις καὶ ἀποτελεῖ κατὰ τὸν συγγραφέα, τὴν λυδίαν λίθον καὶ τὸν κύριον παράγοντα τῆς παγκοσμίου ἀναταραχῆς καὶ ἀσυνεννοησίας. Ὑπὸ τὸ πρίσμα τοῦτο ἐξετάζων τὰ τελευταῖα πρὸ καὶ μετὰ τὸν πόλεμον γεγονότα, εὐρίσκει: ὅτι ἡ μεταξύ τῶν ἀντιπάλων κόσμων σύγκρουσις ἔχει ἤδη ἀρχίσει, ὅτ. ὁ προλαβὼν παγκόσμιος πόλεμος, καθ' ὃν ὑπὸ τὰ ἡνωμένα κτυπήματα τῶν τριῶν ἀντιπάλων, Ἀγγλίας, Ἀμερικῆς καὶ Ρωσίας, κατέπεσεν ὁ Ἄξων, ἀπετέλεσε τὴν πρώτην φάσιν τῆς ἐν λόγῳ συγκρούσεως, ἀπαράλλακτα ὅπως ἡ 10ετία μεταξύ τῆς ἐνάρξεως τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου τὸ 431 καὶ τῆς κατὰ τὸ 421 συναφθείσης «Νικιεῖου εἰρήνης» ὑπῆρξεν ἡ πρώτη φάσις τοῦ Πελοποννησιακοῦ καὶ ὅτι κατ'ἀκο-

λευθίαν ἢ νῦν μέ τας ἀλλεπαλλήλους συνδιασκέψεις καὶ συνέδρια καὶ συνελεύσεις τοῦ Ο.Η.Ε. διανυομένη περίοδος ἀποτελεῖ καὶ αὕτῃ ἀπλῶς τὸ προπαρασκευαστικὸν στάδιον εἰς τὴν μέλλουσαν νὰ ἐξαπολυθῇ καταγίδα, ὡς ἀπὸ τοιοῦτον στάδιον προπαρασκευῆς καὶ ἐπιφανειακῆς ἀναπαύλας ἀπὸ τῆς ἀνωτέρω Νικιείου εἰρήνης μέχρι τῆς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων τοῦ 413 ἐπιχειρηθείσης Σικελικῆς Ἑκστρατείας διῆλθεν καὶ ὁ Πελοποννησιακὸς πόλεμος, ὅστις καὶ ἐτερματίσθη μετ' αὐτὴν ὀριστικῶς.

Ἐξετάζων ἐν συνεχείᾳ τας στρατιωτικὰς καὶ οἰκονομικὰς δυνατότητας τῶν ἀντιπάλων κόσμων, ὁ συγγραφεὺς ἀποφαίνεται μετὰ τῆς αὐτῆς, ὡς καὶ προηγουμένως περὶ τοῦ πολέμου πίστεως, ὅτι ὁ Ἀνατολικὸς κόσμος κατ' ἀναπόδραστον μοῖραν θὰ ἡττηθῇ, ἐπειδὴ καὶ εἰς τα δύο ἀνωτέρω πεδία — τὸ στρατιωτικὸν καὶ τὸ οἰκονομικὸν — μειονεκτεῖ αἰσθητῶς τοῦ ἀντιπάλου, ἀφοῦ καὶ κατὰ Θουκυδίδην «τὰ πολλὰ τῶν πολέμων γνώμη καὶ χρημάτων περιουσία κρατεῖται». Τῆς συγκρούσεως, ἐπιλέγει, κατ' ἀναπόφευκτον μοῖραν, λόγῳ τοῦ ἐπικαίρου τῆς θέσεώς της καὶ λόγῳ τῆς ἱστορίας της, θὰ μετάρχη καὶ ἡ Ἑλλάς, ὅχι ὅμως «διὰ νὰ σβύσῃ», ὡς παραδέχονται καὶ διαδίδουν οἱ Κομμουνισταὶ — καὶ οἱ ἡττοπαθεῖς μετ' αὐτῶν Συνοδοιπόροι, ἀλλὰ διὰ νὰ θριαμβεύσῃ καὶ πάλιν — κατὰ τὴν πίστιν τοῦ συγγραφέως — ὅπως καὶ τὸ 1940—41 καὶ διὰ νὰ προκαλέσῃ δι' ἄλλην μίαν φορὰν τὸν παγκόσμιον θαυμασμόν καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην.

Μολονότι τὰ ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ἐν τῇ ὡς ἄνω μελέτῃ του ἐρευνώμενα θέματα εἶναι κατ' ἐξοχὴν πολύπλοκα καὶ εὐρύτατα, ἀφοῦ ἄλλως τε ἀναφέρονται εἰς παγκοσμίους σχέσεις καὶ ἐκδηλώσεις, καὶ ἀπαιτοῦν συνεπῶς ἀνάλογον καὶ τὴν ἀνάπτυξιν, κατορθώνει ἐν τούτοις οὗτος νὰ τὰ ψάψῃ καὶ νὰ τὰ ἀποκαλύψῃ ἢ ὑποδηλώσῃ εἰς τὴν περιεκτικὴν ταύτην μελέτην του λίαν ἐπιτυχῶς, ὥστε ὁ ἀναγνώστης νὰ δύναται μεῦχέριαν νὰ παρακολουθῇ τὸν εἰρμόν τῶν σχέσεων τοῦ συγγραφέως καὶ νὰ συμμερίζεται τὴν πίστιν αὐτοῦ τόσον ἐπὶ τὴν ἠθικὴν καὶ ὕλικήν ὑπεροχὴν τῶν ἐλευθέρων ἐθνῶν, ὡς ταῦτα ἐκπροσωποῦνται σήμερον ἀπὸ τὸν Ἀγγλοσαξωνικὸν κόσμον, ὅσον καὶ ἐπὶ τὴν θεθαίαν καὶ ἀσφαλῆ ἐπικράτησιν τούτων. Εἰς τοῦτο συντελεῖ καθ' ἡμᾶς καὶ ἡ ἀπλὴ καὶ ἀνεπιτήδευτος γλῶσσα τοῦ συγγραφέως, καθὼς καὶ τὰ ἐπιχειρήματα, ἅτινα μετ' ἐπιτυχίας ἀντλεῖ οὗτος ἀπὸ τὴν ἀκένωτον ἱστορικὴν πηγὴν τῶν αἰώνων καὶ τὸν μέγιστον τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων καὶ παθημάτων ἀνατόμον καὶ ἀσύγκριτον κοινωνικὸν διδάσκαλον, τὸν Θουκυδίδη. Ὑπὸ τοὺς ὅρους τούτους ἡ μελέτη τοῦ κ. Παν. Μακρυγιάννη, ἀπηλλαγμένη τοῦ φόρτου λεπτομερῶν ἀναλύσεων καὶ μακροσκελῶν ἱστορικῶν ἢ ἄλλων ἀναδρομῶν, εἶναι προωρισμένη νὰ κινήσῃ γενικώτερον τὸ ἐνδιαφέρον καὶ ἀναγνωσθῇ εὐρύτατα.

Ἀθήνα., 12)9)48.

ΕΠΑΜΕΙΝ. ΜΠΑΣΟΥΚΕΑΣ

Δευθυντῆς Μαρασλ. Παιδαγωγ. Ἀκαδημίας

«ΠΟΥ ΠΑΜΕ;»

*Υπό Παν. Μακρυγιάννη, Ταγ)ρχου Πεζ.

Πρόκειται περί μελέτης διαπνευμένης από ἄκρατον πατριωτισμὸν καὶ πίστιν ἐπὶ τὴν ἐπικράτησιν τοῦ δικαίου καὶ τῆς Ἠθικῆς. Εἶναι ἕνα σταθερὸ βῆμα εἰς τὴν διαφώτισιν τοῦ κοῖνου ποὺ παραδέρνει σὲ ὁμάδ κῆ σύγχυσι καὶ μιᾷ ἀποστομωτικῇ ἀπάντησι στοὺς κομμουνιστὰς καὶ συνοδοιπόρους. Ἀξίζει νὰ διαβασθῇ ἀπὸ πολὺ κόσμο.

Διευθυντῆς Ἑλεγκτικοῦ Συνεδρίου
Κ. ΚΑΤΣΑΒΟΣ

Σεπτέμβριος 1948.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἡ ἐτὴν μελέτη μας αὐτή, θελήσαμε νὰ δώσουμε:

α) Μιὰ σύντομη περιγραφή τῆς τραγικῆς πραγματικότητος, μέσ' τὴν ὁποία ζῇ ὁ κόσμος σήμερα, καὶ

β) Τὴ γνώμη μας εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν πιθανὴν ἐξέλιξιν τῶν διεθνῶν πραγμάτων εἰς τὸ μέλλον.

Σκοπὸς μας εἶνε νὰ διευκολύνουμε τὸν ἀναγνώστη μας εἰς τὸ ν' ἀντιληφθῇ τὸ ἐθνικὸν μας πρόβλημα στὸ γενικὸν τοῦ πλαισίου καὶ εἰς τὸ νὰ σκεφθῇ ποῖος εἶναι ὁ καλύτερος καὶ συμφερώτερος τοῦ Κράτους μας προσανατολισμός.

Ὁ κατατοπισμὸς τοῦ ἀναγνώστου μας ἐπὶ τοῦ διεθνoῦς προβλήματος τῆς σήμερον, μᾶς φαίνεται τελείως ἀπαραίτητος, τὸ μὲν γιὰτὶ στὴν ἐποχὴν μας πνέει ἄνεμος ὁμαδικῆς συγχύσεως, ὡς πρὸς τὰ γενικὰ ζητήματα, τὸ δὲ γιὰτὶ τὸ ἐθνικὸν μας πρόβλημα, ἔχει ἀπόλυτη καὶ ἄμεση ἐξάρτησιν ἀπὸ τὰ γενικώτερα προβλήματα τοῦ Κόσμου.

Ἐν τέλει κάνουμε τὴ δήλωσιν, ὅτι εἰς τὴν παροῦσαν ἐργασίαν μας, παρεκινήθημεν ἐκ τῆς ἐπιθυμίας νὰ διαφωτίσουμε πραγματικὰ καὶ ὄχι ἀπὸ λόγους προπαγάνδας.

Π. ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ

Ταγ)ρχης Πεζικοῦ

«... ὅσοι δὲ βουλήσονται τῶν τε γενομένων τὸ σαφὲς σκοπεῖν καὶ τῶν μελλόντων ποτὲ αὖθις κατὰ τὸ ἀνθρώπειον τοιούτων καὶ παραπλησίων ἔσεσθαι ὠφέλιμα κρίνειν αὐτὰ ἀρκούντως ἔξει».

Θουκυδίδης. I Κεφ. 22.

«... Ἀλλὰ θὰ εἶναι ἰσχυρὰ ἱκανοποιητικὸν δι' ἐμὲ νὰ κρίνουν ὠφέλιμον τὸ ἔργον μου ὅσοι θὰ θελήσουν νὰ ἔχουν ἰσαφὴ ἰδέαν καὶ τῶν συμβάντων εἰς τὸ παρελθόν καὶ τῶν μελλόντων νὰ συμβοῦν πότε καὶ πάλιν κατὰ τὸν αὐτὸν ἢ κατὰ παραπλήσιον τρόπον, πρᾶγμα τὸ ὅποιον εἶναι σύμφωνον πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν.»

Ὁ Θουκυδίδης, τὸν ὅποιον καὶ θὰ ἐπικαλεσθοῦμε ὡς τὴν συνέχεια ἱκανὴ ἐπανάληψιν, κατέχει πάντοτε τὴν κορυφὴν τῆς ἱστοριογραφίας τῆς ἀρχαίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἔφθασε ὡς μὴ ἓνα ἄλμα του. Τὸ πνεῦμα τὸ ἰσχυρὸν δι' αὐτοῦ ἐπιτυγχάνει τὸ ἰσχυρὸν σημεῖον σκέψεως ἱστορικῆς, σκέψεως δηλαδὴ ποὺ εἶναι ἰκανὴ ν' ἀντιληφθῇ τὰς σχέσεις ποὺ συνδέουνε τὰ γεγονότα τὰ ἱστορικὰ καὶ νὰ διῇ εἰς τὴν ἱστορίαν τὴν διδάσκαλον τοῦ ἀνθρώπου γένους. Τὸ ἔργον του θὰ παραμείνη ἱκτῆμα «ἐς' αἰῶνα» τῆς ἀνθρωπότητος, καθὼς ὁ ἴδιος προέβλεψε. Ἐξῆς ἱκανὴ ἰσχυρὴν τὴν ἐποχὴν τοῦ φοβεροῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, τὸν ὅποιον καὶ ἔγραψε λεπτομερῶς. Ἐπίσης προσεβλήθη καὶ αὐτὸς ἀπ' τὸν λοιμὸν τὸ 429 π.Χ. καὶ ἐστρατήγησε τῶν Ἀθηνῶν ἀργότερα.

Ἡ παρεμβολὴ ἐξ ἄλλου εἰς τὸ κείμενον τῆς ἀνὰ χεῖρας μελέτης, αὐτοσφύων περικοπῶν τῆς ἀθανάτου «Ἐυγενείας» ἐγένετο διὰ νὰ μὴν στερηθῇ ὁ ἀναγνώστης τῆς γοητείας τῆς Θουκυδιδείου φράσεως καὶ τῆς εὐκαιρίας ν' ἀναζωπυρώσῃ μέσα του—διαβάζοντας—τὴν ἀσβεστον πρὸς τὴν πατρίδα του ἀγάπην.

ΠΟΥ ΠΑΜΕ;

Ιδού το έναγωνίο ἐρώτημα τοῦ κόσμου σήμερα, τοῦ κόσμου ὅλο-
κλήρου πέρα ὡς πέρα. Ποῦ πᾶμε;

Σήμερα πλέον δὲν ὑπάρχουν εὐτυχεῖς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπως ὑπῆρχαν
ἄλλοτε κατὰ τὸ παρελθόν, μέχρι τὰ τελευταῖα δέκα χρόνια.

Ὑπάρχουν μόνον ἄνθρωποι ἀνήσυχτοι καὶ σκεπτικοί, ἐν ὧσι τῶν
ζυμώσεων τῆς ἐποχῆς μας, μιᾶς ἐποχῆς ἀληθινὰ πρωτότυπης καὶ
φοβερὰ θολῆς, μιᾶς ἐποχῆς γεμάτης ἀγωνία καὶ κατάθλιψη.

Ὑπάρχουν μόνον ἄνθρωποι, ποὺ φλέγονται νὰ μάθουν, τί μπορεῖ
τί εἶναι δυνατόν νὰ γίνη ἐπὶ τέλους, ποῦ πᾶμε μ' ἓνα λόγο, ποῦ φερό-
μαστε.

Ποῦ πᾶμε; Εἶναι τὸ πανανθρώπινο ἐρώτημα τῆς σήμερον.

Θὰ δώσουμε πιὸ κάτω μιὰν ἀπάντησι στὸ δύσκολο αὐτὸ ἐρώτημα,
ἀπάντησι σωστὴ κατὰ τὴ γνώμη μας καὶ χρήσιμη καὶ πρακτικὴ.

Ποῦ πᾶμε;

Μὰ ποῦ ἄλλοι; Πρὸς πόλεμον. Βαδίζουμε
πρὸς πόλεμον. Πότε θὰ φθάσουμε, δὲν εἶναι δυ-
νατὸν νὰ προμαντεύσουμε, ἀλλὰ θὰ φθάσουμε
μιὰ ἡμέρα, ἄργα ἢ γρήγορ καὶ μᾶλλον γρή-
γορα στὸ ἀποτέλεσμα αὐτό, στὸν πόλεμο,
στὸν τελευταῖο πόλεμο τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἐκεῖ πᾶμε.

Καλά. Καὶ τί θὰ γίνη, ὅταν φθάσουμε στὸν πόλεμο;

Ἀπάντησις:

Θὰ φύγῃ ἀπ' τὴ μέση ἡ σημερινὴ Ρωσσία με-
τὰ σφυροδρέπανα, τὶς διεθνεῖς, πὶς Κομιν-
φόρμ καὶ τὰ Πολιτ-Μπιρώ, ἡ σημερινὴ Ρωσ-
σία, ἡ ἀντίχρηστη, κι' ὁ κόσμος θ' ἀνα-
πνεύσῃ, θ' ἀναγεννηθῇ καὶ στὸ ἐξῆς θὰ
ζήσῃ εὐτυχέστερος, παρὰ σὲ ὅποια δὴποτε
ἄλλη ἐποχὴ τῆς ἱστορίας του.

Καὶ ἡ Ἑλλάδα τί θὰ γίνη στὴν περίπτωσι αὐτῇ; Θὰ δια-
λάμψῃ πάλιν ἀνὰ τὴν ὕδρόγειο, θὰ ζήσῃ
καὶ θὰ βασιλεύσῃ.

Σ' αὐτὰ ἐμεῖς πιστεύουμε ἀκλόνητα.

Καὶ πάρα κάτω θ' ἀναπτύξουμε τοὺς λόγους, ποὺ μᾶς ἔφεραν
ιστὴν πίστιν μας αὐτὴ τὴν ἀμετάθετη.

Α'

ΠΡΟΣ ΠΟΛΕΜΟΝ

Αλλά γιατί πρὸς πόλεμον καὶ ὄχι τάχα πρὸς εἰρήνην;

Γιὰ τοὺς ἐξῆς κυρίους λόγους ἀκριβῶς:

1) Γιατὶ τὸ λέγει ἡ Ἱστορία, καθαρά. Ἡ Ἱστορία δηλαδὴ ὁ μέγας δάσκαλος καὶ ὁδηγὸς τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἡ Ἱστορία; Ἡ Ἱστορία μάλιστα, ἡ Ἱστορία ἡ Ἑλληνική. Ἴδου τί ἀναφέρει ἡ Ἱστορία σχετικῶς.

Πελοποννησιακὸς πόλεμος.

(Ὁ πρῶτος παγκόσμιος πόλεμος)

«Τὸ ἔτος 431 π.Χ. κηρύχθηκε καὶ τότε ἓνας πόλεμος, ἓνας μέγας πόλεμος ἀπαίσιος, ποὺ ἔφερε ἀφάνταστη καταστροφή στὸν κόσμον. Ὁ πόλεμος αὐτὸς ἐκράτησε μέχρι τὸ 423 π.Χ. Τὸ ἔτος τοῦτο οἱ ἐμπόλεμοι ἐκάμανε ἀνακωχή, καὶ στείλανε ἀμέσως τὶς πρεσβεῖες γιὰ νὰ διαπραγματευθοῦν τὴν σύναψιν εἰρήνης. Ἡ διαπραγματεύσεις παρατάθηκαν καὶ αὐτές, ἄλλα δυὸ χρόνια ὑστερώτερα καὶ τέλος ὑπεγράφη μιὰ εἰρήνη, ἡ Νικίειος (421 π.Χ.) ποὺ ἑτερμάτισε καὶ τυπικὰ τὸν πόλεμον.

»Τὸν ἴδιο ἐκεῖνο χρόνο (421 π.Χ.) ὑπέγραψαν συγχρόνως οἱ ἐμπόλεμοι καὶ μιὰ συνθήκη συμμαχίας, ἐπὶ πλέον. Οἱ κύριοι ἀντίπαλοι τοῦ πόλεμου αὐτοῦ καὶ πρωταγωνιστοὶ τοῦ δράματος τῆς ἀνθρωπότητος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἦσαν οἱ Σπαρτιᾶται καὶ οἱ Ἀθηναῖοι» (ποὺ ἀπετελοῦν δύο πόλους ἐντελῶς διάφορους εἰς τὸ περιεχόμενον, καθὼς γνωρίζουμε καὶ ὄχι μόνον διάφορους ἀπλῶς, ἀλλὰ καὶ καθ' ὁλοκληρίαν ἀσυμβίβαστους.)

«Ὁ πόλεμος κατόπιν τούτων φάνηκε σὰν νὰ τελείωσεν ὀριστικὰ καὶ ὁ κόσμος ρίχτηκεν ἀκράτητος εἰς τὴν ἀνουκοδόμησι τῶν ἐρειπίων του».

Καὶ συνεχίζει ἡ Ἱστορία μας: «Ἀλλὰ ὁ πόλεμος δὲν εἶχε τελειώσει στὴν πραγματικότητα, παρὰ μονάχα στὰ χαρτιά. Ἐπηκολούθησεν ἑπὶ τὴν πραγματικότητά, μέχρι τοῦ 413 π.Χ. καὶ τότε σημειώθηκε μεγάλο γεγονός, ἀπότομα ἡ Σικελικὴ ἐκστρατεία, ποὺ ἦρθε νὰ διαλύσῃ ὄνειρα καὶ ἐλπίδες μάταιες... περὶ εἰρήνης καὶ γαλήνης».

Σημ. 1η. Τὸν πόλεμον αὐτὸν τὸν ἔγραψεν ὁ Θουκυδίδης ἐξ ἀρχῆς, ὁ μέγας Θουκυδίδης ὁ Παμμέγιστος, ποὺ ἐχορημάτισε καὶ Στρατηγὸς τῶν Ἀθηνῶν γιὰ μιὰ περίοδο (τὸ 423 π.Χ.) ποὺ ἀτυχῆσας κατ' αὐτὴν αὐτεξορίστηκε γιὰ χρόνια εἴκοσι ἐν ὅλῳ. Ὁ ἴδιος τὸν ὠνόμασε δεκαετῆ, λόγω τῆς διάρκειας του (431 — 421 π.Χ.).

νης διαρκούς. Τότε τὸ πρῶτον ἔγινε ἀντίληπτόν, ὅτι ὁ πόλεμος δὲν εἶχε τελειώσει πράγματι, παρ' ὅλην τὴν Νίκειον, παρ' ὅλην τὴν συνθήκην συμμαχίας (Ἀθηναίων—Σπαρτιατῶν), ἀλλ' ὅτι συνεχίζετο στὸ μεταξὺ ἀθέατος καὶ μ' ἄλλο προσωπεῖο, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ τῆς νέας φάσεως τοῦ ἴδιου πάντοτε πολέμου, π' ἄρχισε τὸ 431 π.Χ.» Ὁ τότε κόσμος ἔμεινε κατὰπληκτος, μπροστὰ στὴν πλάνη τοῦ αὐτῆς τὴν ἀναπάντεχῃ. Ἡ νέα τούτη φάσις ἀτυχῶς ἐπέπρωτο νὰ εἶναι πλέον μακροχρόνιος καὶ καταστρεπτικώτερη πολὺ ἀπὸ τὴν πρώτην (τὸ δεκαετὴ πόλεμο), ἐπέπρωτο ἀκόμη νὰ συνθέσῃ μὲ αὐτὴν τὸ δρᾶμα τῆς πατρίδος μας, τὸ δυσπερίγραπτο, ποὺ κράτησε περίπου τριάντα χρόνια (431—404 π. Χ.) τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμο. Τὸν πόλεμον αὐτὸν ἐχαρακτήρισεν ὁ Θουκυδίδης, ὡς τὸν μεγαλύτερον, ὡς τὸν ὀλεθριώτερον καὶ φυσικὰ ὡς τὸν διδακτικώτερον ἐκ τῶν πολέμων πάσης ἄλλης ἐποχῆς, γιατίι παρέσυρε στὴ δίνη τοῦ ὀλόκληρου σχεδὸν τὸν τότε γνωστὸν κόσμον.

Ἰδοὺ ὁ πόλεμος αὐτὸς κατὰ περιγραφὴν τοῦ Θουκυδίδου:

«Τῶν δὲ πρότερον ἔργων μέγιστον ἐπράχθη τὸ Μηδικόν, καὶ τοῦτο ὅμως δυοῖν ναυμαχίαιν καὶ πεζομαχίαιν ταχεῖαν τὴν κρίσιν ἔσχε, τοῦτο δὲ τοῦ πολέμου μῆκος τε μέγα προύβη, παθήματά τε ξυνηνέχθη ἐν αὐτῷ τῇ Ἑλλάδι οἷα οὐχ' ἑτερα ἐν ἴσῳ χρόνῳ. Οὔτε γὰρ πόλεις τοσαῖ δε ληφθεῖσαι ἡρημώθησαν, αἱ μὲν ὑπὸ βαβάρων, αἱ δ' ὑπὸ σοφῶν αὐτῶν ἀντιπολεμούντων (εἰσὶ δ' αἱ καὶ οἰκήτορας μετέβαλον ἀλίσκομεναι) οὔτε φυγαὶ τοσαῖ δε ἀνθρώπων καὶ φόνος, ὁ μὲν κατ' αὐτὸν τὸν πόλεμον, ὁ δὲ διὰ τὸ στασιάζειν, τά τε πρότερον ἀκοῇ μὲν λεγόμενα, ἔργῳ δὲ σπανιώτερον βεβαιούμενα οὐκ ἄπιστα κατέστη, σεισμῶν τε πέρι, οἱ ἐπὶ πλεῖστον ἅμα μέρος γῆς καὶ ἰσχυρότατοι οἱ αὐτοὶ ἐπέσχον, ἡλίου τε ἐκλείψεις, αἱ πυκνότεραι παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνημονευόμενα ξυνέβησαν, αἰχμοὶ τε ἔστι παρ' οἷς μεγάλοι καὶ ἀπ' αὐτῶν καὶ λιμοὶ καὶ ἢ οὐχ' ἥκιστα βλάβασα καὶ μέρος τι φθείρασα ἢ λοιμώδης νόσος, ταῦτα γὰρ πάντα μετὰ τοῦδε τοῦ πολέμου ἅμα ξυνεπέθετο».

Ἀπὸ τοὺς πολέμους ἰδὲ τοῦ παρελθόντος μεγαλύτερος ὑπῆρξεν ὁ Μηδικὸς πόλεμος, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐκρίθη καὶ ἐτερματίσθη ταχέως μὲ δύο ναυμαχίας καὶ δύο πεζομαχίας. Τοῦ παρόντος ὅμως πολέμου καὶ ἡ διάρκεια κατήντησε μακρὰ καὶ συμφοραὶ συνέβη νὰ ἐπέλθουν κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα τοιαῦται, ὅποῖαι οὐδέποτε ἄλλοτε ἐντὸς ἴσου χρονικοῦ διαστήματος. Διότι οὔτε πόλεις τόσον πολλαὶ ἐκυριεύθησαν ποτὲ καὶ ἡρημώθησαν, ἀλλαι μὲν ἀπὸ θαρβάρους, ἀλλαι δὲ ἀπὸ Ἑλλήνων πολεμοῦντας μεταξὺ των (μερικαὶ δὲ ἡλλαξαν καὶ κατοίκους ἀκόμη μετὰ τὴν ἄλωσίν των), οὔτε ἐξορίαι καὶ φόνος (σφαγὴ) τόσων ἀνθρώπων συνέβησαν, ἐν μέρει μὲν ἐνεκα αὐτῶν τούτων τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐν μέρει δὲ ἀπὸ τὰς ἐμφυλίου ταραχάς. Καὶ ὅσα δὲ κατὰ τὸ παρελθὸν ἐλέγοντο μὲν ἐξ ἀκοῆς ὅτι συνέβησαν, εἰς τὴν πραγματικότητά ὅμως πολὺ σπανίως ἐπεβεβαιοῦντο, ἔπαυσαν πλέον νὰ θεωροῦνται ἀπίστευτα, ὅπως τὰ περὶ

ΑΡΧΕΙΑ
ΣΥΛΛΟΓΗΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ

σεισμών π.χ., οί ὅποιοι ἐπεξετάθησαν εἰς μέγιστον μέρος τῆς γῆς καὶ μάλιστα ἰσχυρότατοι καὶ ἐκλείψεις ἡλίου, αἱ ὁποῖαι τότε συνέβησαν συχνότερον ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς ὅσας ἡ παράδοσις ἀνέφερεν, ὅτι συνέβησαν κατὰ τὸ παρελθόν, καὶ μεγάλαι ξηρασίαι (ἀνομβρίαι) εἰς μερικὰ μέρη, ἐξ αἰτίας δ' αὐτῶν καὶ λιμοὶ ἀκόμη, καὶ μάλιστα ἡ γνωστὴ λοιμώδης νόσος, ἡ ὁποία τὰ μέγιστα ἐβλάψε καὶ σημαντικὸν μέρος (τῶν Ἀθηναίων) ἐφθειρε, διότι ὅλα αὐτὰ (τὰ ἰδεινὰ) ἐνέσκηψαν συγχρόνως μὲ τὸν παρόντα πόλεμον.

Αὐτὰ μᾶς λέει ἡ Ἱστορία μας. Μᾶς λέγει δηλαδὴ μὲ ἄλλα λόγια πῶς ἀπλᾶ: α) «Ὅταν θὰ σχηματίζονται στὴ γῇ αὐτῇ, δυὸ πόλοι διαφορετικοὶ ὁλότελα, δυὸ πόλοι ἀσυμβίβαστοι κι' ἀντίθετοι, ὅπως Ἀθῆναι — Σπώρτη τὸν παλὸ καὶρό κι' ὅταν ὁ κόσμος θὰ μοιράζεται σὲ δυὸ ἀντίπαλα στρατόπεδα καὶ θὰ συντάσσεται μὲ ἓναν ἀπ' αὐτοὺς τοὺς δύο πόλους, τότε δὲν πρόκειται νὰ ἔρχεται εἰρήνη ἐπὶ γῆς καὶ ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία, ἀλλὰ θὰ γίνεταί μονάχα πόλεμος καὶ πόλεμος παγκόσμιος καὶ καταστροφικὸς καὶ οὕτω, πῶς θὰ δίδεται διέξοδος στὸ ἀδιέξοδον διὰ τοῦ δυναμικοῦ συμβιβασμοῦ τῶν διεστῶτων».

β) «Ὁ πόλεμος σὲ μιὰ τέτοια περίπτωσι δὲν πρόκειται νὰ λήγῃ μὲ τὰ σύμφωνα καὶ τίς ὑπογραφές, ἀλλὰ μὲ τὴν ὀριστικὴν ὑποταγὴν ἓν ὅς τῶν ἀντιπάλων κόσμων».

Αὐτὰ λοιπὸν μᾶς λέγει ἡ Ἱστορία μας, ἡ Ἱστορία τῶν τριῶν χιλιάδων χρόνων, ἡ Ἱστορία, ποὺ δὲν διαψεύσθηκε ποτέ, ἀλλ' ἐπαυλαμβάνεται συνήθως κάθε τόσο, ὅταν συντρέχουν περιπτώσεις ὅμοιες.

Εἶναι σὰν νὰ μᾶς λέγῃ δηλαδὴ ἡ Ἱστορία μας:

«Προσέξτε. Στὴν ἐποχὴ σας σχηματίστηκαν καὶ πάλιν δύο κόσμοι διάφοροι, ὁ κόσμος τῆς Ρωσίας ἀπ' τὴ μιὰ μεριά, κι' ὁ ὅλος ὁ ἄλλος κόσμος ἀπ' τὴν ἄλλη. Γι' αὐτὸ κι' εἶχατε τὸν πόλεμο, τὸν τελευταῖο πόλεμο ποὺ ζήσατε — τὴν πρώτη μᾶλλον φάσι τοῦ πολέμου, ὡς τὰ τώρα. — Ἡ ἐποχὴ σας εἶναι τὸ πᾶσι τὸν ἀντίγραφον τῆς παραχώδους ἐποχῆς τοῦ Θεουκυδίδου. Καὶ ὅ,τι

Σημ. 2η. — Ὁ Θεουκίδης ἐγελάστηκε καὶ ἐπανάληψιν στὸν πόλεμον αὐτόν. Πρῶτον γιατί ἐνόμισε κι' αὐτός, ὅπως κι' ὁ κόσμος ἄλλωστε ὁλόκληρος, ὅτι ἐτελείωσεν ὁ πόλεμος τὸ 421 π. Χ. Γι' οὗτο κι' ἀπὸ τὸ ἔτος τοῦτο ἀκριβῶς ἐπῆρε τὴν ἀπόφασιν ν' ἀλλάξῃ τὸ μοτίβο τοῦ βιβλίου του καὶ νὰ τὸ κάμῃ καθαρῶς ἱστορικόν, ἐνῶ τὸ εἶχεν ἐξ ἀρχῆς συντάξῃ χρονολογικῶς. Καὶ δεύτερον γιατί σὰν ἔμαθε τὴν ἐκστρατεία τῇ Σικελικῇ, ἐξέφρασε τὴν γνώμην, ὅτι ἦτο ἄσχετον τὸ γεγονὸς αὐτό, πρὸς τὴν αἰτίαν τοῦ δεκαετοῦς πολέμου καὶ ὅχι μόνον ἄσχετο, ἀλλὰ καὶ σύντομο πολὺ, κι' ἀσήμαντο, πράγματα ποὺ καθὼς προείπαμε δὲν ἐπαληθευθήκανε ἐκ τῶν ὑστέρων.

ἔγινε τὴν ἐποχὴν αὐτὴν, θὰ γίνῃ, πάνω-κάτω, «κατὰ τὸ ἀνθρώπειον» καὶ στοὺς καιροὺς τοὺς ἰδιόκτους σας.»

Παρατήρησις 1η. Μὰ οἱ δύο κόσμοι τῆς ἰδικῆς μας ἐποχῆς δὲν συνεπλάκησαν, θὰ εἰπῇ κανεῖς, ἀλλ' ἀντιθέτως συνεμάχησαν στὸν τελευταῖο πόλεμο καὶ κατετρόπωσαν τὸν ἄξονα...

Ἀπάντησις: Λάθος. Ἡ παρατήρησις αὐτὴ δὲν στέκεται. Τὸ πρᾶγμα ἔτσι φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως, (πὼς οἱ δύο κόσμοι συνεμάχησαν), ἀλλὰ πολὺ ἀπέχει ἀπὸ τοῦ νὰ εἶναι ἔτσι. Ὁ ἄξων ἦταν ἐμπόδιο μπροστὰ στὸ δρόμο τῆς Ρωσίας. Ἦταν ἀπὸ μιᾶς ἀπόψεως προπύργιο τῆς Δύσεως, τοῦ ἀντιθέτου δηλαδὴ πρὸς τὴν Ρωσσίαν κόσμου. Γι' αὐτὸ καὶ τὸν πολέμησεν ὁ Ρῶσσος ἄγρια, ἀφοῦ τὸν ἀπαμείωνε πρωτίστως διπλωματικῶς. Ἄφοῦ τὸν ἔστρεψε κατὰ τῆς Δύσεως κατόπιν, ἀφοῦ τοῦ ὑπεσχέθη συνδρομὴ ἀμέριστη, ἀφοῦ τὸν ἔκαμε καὶ σύμμαχο στὸ τέλος. Ὁ ἄξων εἰς τὸ τέλος ἔπεσεν. Ἀλλ' ἔπεσε μαζὶ καὶ κάποιο τεῖχος. Τὸ τεῖχος, ποὺ προκάλυπτε τὸν κόσμο μας (ἀρνητικῶς), τὸν ἰκόςιμο τῆς ἐλευθερίας.

Αὐτὰ τὰ πράγματα τὰ ζήσαμε, τὰ ξεύρουμε, τ' ἀπέδειξεν ἐξ ἄλλου καὶ ἡ πείρα. Ἡ παρατήρησις λοιπὸν αὐτὴ δὲν στέκεται στὴ λογικὴ. Ὁ τελευταῖος πόλεμος ποὺ ἔγινε, ἦταν ἡ πρώτη μόνο φάσις τοῦ πολέμου, πολέμου Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως.

Μᾶς λέγει ἡ Ἱστορία καθαρὰ: «Προσέξτε. Ὁ πόλεμος δὲν ἐτελείωσε, δὲν πρόκειται νὰ τελειώσῃ μὲ τὰ λόγια. Οὔτε ἀκόμη καὶ μὲ τὰ χαρτιά, μὲ καμμιά νέα δηλαδὴ Νικίειον. Θὰ σημειώσῃ διακυμάνσεις ὅμοιες πρὸς τὸν μεγάλο πόλεμο τῆς ἀρχαιότητος. Μιὰ καὶ ὑπάρχουν δύο κόσμοι διάφοροι, θὰ τελειώσῃ μόνον μὲ τὰ ὅπλα. Πρέπει νὰ θγῇ ὁ ἓνας μόνο κόσμος νικητῆς, πρᾶγμα ποὺ δὲν ἐγένηκε ὡς τὰ τώρα. Συμβιβασμὸς δὲν εἶναι δυνατός. Εἰρήνη νὰ μὴ περιμένετε, ἔστω καὶ ἂν τὴν ἰδῆτε στὰ χαρτιά γραμμένη. Γαλήνη νὰ μὴν ὀνειρεύεσθε, πρὶν πέσῃ ὁ ἓνας κόσμος ἀπ' τοὺς δύο. Ἡ ἄλλη φάσις θάρθῃ κάποτε μαζὶ μὲ κάποια νέα ἐκστρατεία Σικελίας. Μὴν ἀπατᾶσθε καὶ μὴν παρασύρεσθε».

Αὐτὰ τονίζει ἡ Ἱστορία μας καὶ πρέπει νὰ τὸ ἔχουμε ὑπ' ὄψει. Τὰ λέγει ἄλλωστε καὶ τόσο καθαρὰ! Πρέπει λοιπὸν κατὰ τὴν ἱστορίαν μας νὰ γίνῃ κι' ἄλλος πόλεμος, ἐν συνεχείᾳ.

II) Γιατί ὁ νέος πόλεμος ἀποτελεῖ ὄργανικὴ ἀνάγκη μας, ὡς ἔχουν σήμερα τὰ πράγματα.

Καὶ ὧντως. Οἱ ἄνθρωποι, ποὺ κατοικοῦνε σήμερα στὴ γῇ ἀνῆκουνε σὲ Κράτη διάφορα, μεγάλα καὶ μικρά, ποὺ διαχωρίζονται μὲ σταθερὰ ὁρίσημα. Τὰ Κράτη τοῦτα φαίνονται σὰν νᾶναι μεταξύ τους ἄσχετα ἐκ πρώτης ὄψεως, σὰν σύνολα μεμονωμένα κι' ἀνεξάρτητα. Ἀλλὰ δὲν εἶναι τέτοια στὴ πραγματικότητα.

Μπορεῖ κανεῖς νὰ διαπιστώσῃ εὐκόλα, στενὴ συνεργασία τῶν λαῶν τῆς γῆς καὶ φυσικὰ κι' ἀλληλεξάρτησις στὰ τρία κυριώτερα πεδία δράσεώς των (Πολιτικόν, Κοινωνικόν, ἰδίως Οἰκονομικόν) ποὺ

συνιστοῦν τὴν ὅλην τῶν Κρατῶν δραστηριότητα. Ὑπάρχει μάλιστα καὶ δίκαιο ξεχωριστό, τὸ Διεθνές—Δημόσιο καὶ Ἰδιωτικὸ—ποῦ ἐπιλύει τὰ προκύπτοντα κατὰ καιροὺς ζητήματα ἐκ τῆς συνεργασίας τῶν ἀνθρώπων ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ἀποδεικνύει τὴν ἀλληλεξάρτησιν αὐτῶν, τὴν συνεχῶς προαγομένην πάντοτε σὺν τῇ προόδῳ τοῦ πολιτισμοῦ μας. Εἶναι ἐν πάσῃ περιπτώσει γεγονὸς ἀναμφισβήτητον ὅτι ὑπάρχει στὴν πραγματικότητα μιὰ διεθνὴς ἔννομος τάξις σήμερον ποῦ παγιούται ὁλοκλήρως περισσότερον. Καὶ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ εἰπῇ ὅτι αὐτὸ συνέβηκε τυχαίως. Ἐκ διαφόρων παρορμήσεων οἱ ἄνθρωποι ἀκατασχέτως φέρονται ἀνέκαθεν πρὸς μίαν τελικὴν καὶ ὑψηλὴν πραγματικὴν αὐξοῦσαν ὑποταγὴν τῶν συνεχῶς εἰς νόμους ἐυρυτέρους, πρὸς μίαν συγκρότησιν τῶν δηλαδὴ εἰς ΚΡΑΤΙΟΣ ἐν, παγκόσμιον, εἰς τὸ ὁποῖον καὶ ἀναζητοῦν τὴν ἡσυχίαν τῶν οἱ ἄνθρωποι, τὴν εὐτυχίαν καὶ ἀσφάλειάν των.

Ποῦ ἔγγειται λοιπὸν τὸ ἄσχετον καὶ ἡ ἀνεξαρτησία τῶν Κρατῶν τὴν σήμερον, ὅτε ὡς μίαν τῶν πηγῶν τοῦ συνταγματικοῦ δικαίου μας, παραδεχόμεθα τὸ δίκαιον τὸ Διεθνές, ὅτε ἡ κόμη ἐγίνε δεκτὸν νὰ κατισχύουν οἱ κανόνες τοῦ δικαίου μας τοῦ ἐξωτερικοῦ — πολλαὶ φορές — τῶν ἐσωτερικῶν μας νόμων;

Ἀλλὰ μπορεῖ ἐπίσης εὐκόλως ν' ἀντιληφθῇ κανεὶς, ὅτι ἡ ὅλη τῶν Κρατῶν ἀρμονικὴ συνεργασία καὶ προσπάθεια, ἡ κατατείνουσα εἰς τὴν συγχώνευσιν αὐτῶν εἰς ἓνα ΚΡΑΤΙΟΣ ἐνιαῖον, προσκóπτει σ' ἓνα βασικὸ καὶ ἀπόλυτο ἐμπόδιο, ποῦ δὲν ἐδέησε ὡς τὰ τώρα νὰ παρακαμφθῇ καθόλου.

Στὸν οἰκονομικόν των ἀνταγωνισμόν, ἐπὶ ἀνίσοις κατ' ἀνάγκην ὅροις, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ μεγάλων καὶ μικρῶν Κρατῶν.

Τοῦτο βεβαίως ὁδηγεῖ στὴν συντριβὴ τῶν μικροτέρων οἰκονομικῶν, εἰς τὴν διαταραχὴν ἐκάστοτε μιᾶς πάξεως πραγμάτων ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τὴν δημιουργίαν τρομερῶν ἀδιεξόδων πάσης φύσεως, καὶ ἐν τέλει εἰς τὸν πόλεμον μοιραίως.

Ἴδου τὸ αἷτιον τῆς κακοδαιμονίας τῶν θνητῶν, ὡς ἔχουν σήμερον τὰ πράγματα τοῦ κόσμου. (Συνύπαρξις πολλῶν Κρατῶν ἐπὶ τῆς γῆς, σφοδρῶς ἀνταγωνιζομένων οἰκονομικῶς, ἐπὶ ἀνίσοις ὅροις κατ' ἀνάγκην.)

Φαίνεται ὅμως πῶς ἐπέστη ὁ καιρὸς ν' ἀποσκορακισθῇ αὐτὸ τὸ μειονέκτημα, ἀπ' τὸ μηχανισμό τῆς διεθνούς συνεργασίας διὰ τῆς ἐνοποιήσεως τῆς γῆς. Ἔτσι θ' ἀποφευχθῇ ὁ φαῦλος κύκλος, ποῦ προείπαμε, ἐκ τῆς εἰρήνης πρὸς τὸν πόλεμον καὶ ἀντιστρόφως, ἐπ' ἀγαθῷ τρανῶ τῆς ἀνθρωπότητος.

Τότε οἱ ἄνθρωποι θὰ ἔχουν ἐπιτύχει ἀσφαλῶς τὴν ἀνωτέραν των κατὰκτησιν, ἀφ' ἧς ὑπάρχουν ἐπὶ γῆς, τὴν ὁλοκλήρως μὲ μίαν λέξιν τοῦ προορισμοῦ των, Εἴμαστέ κατ' ἅπασαν πιθανότητα εἰς τὰς παραμονὰς μιᾶς τέτοιας πραγματικῆς. (Τὰ κράτη, τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἔχουν οὐσιαστικῶς ὑποταχθῇ εἰς δύο μόνον διεθνεῖς ἐπιρροὰς (Δύσεως ἢ

Ἀνατολῆς) καὶ ἔχουν διαχωρισθῇ ὁριστικῶς εἰς δύο μόνον κόσμους ἀντιπάλους, ἐνῶ πρὸ τοῦ πολέμου ποὺ περάσαμε, ὑπῆρχανε πολλές ἐπιρροές (Ἀμερικῆς - Ἀγγλίας - Γερμανίας - Ρωσσίας - Ἰαπωνίας) μὲ κόσμους ἀντιστοίχους καθεμιὰ τους. Ἦσαν πολλοὶ οἱ ὑποψήφιοι τῆς παγκοσμίου ἡγεσίας μέχρι πρὸ τινος, ποὺ τώρα πλέον δὲν ὑπάρχουν. Ὑπάρχει σήμερον Ἀνατολή, ὅπως ὑπάρχει ἀντιστοίχως Δύσις. Ἡ παγκόσμια ἡγεσία σήμερον διαμφισβητεῖται μόνον, ἀπὸ δύο κι' ἀνήκει σ' ἓναν ἅπ' τοὺς δυά, κι' αὐτὸς ὁ ἓνας μόνον θὰ τὴν πάρῃ.) Ἐδῶ εἶναι τὸ ὅλον ζήτημα. Ἀλλὰ πῶς θὰ τὴν πάρῃ ἄραγε;

Πῶς γίνονται αὐτὰ τὰ πράγματα; Μήπως διὰ τῶν συμφωνῶν καὶ τῶν συνθηκῶν; Ἀδύνατον. Ἐδοκιμάσθησαν τὰ μέσα, ὅλα, τὰ εἰρηνικὰ καὶ ἀπεδείχθησαν τελείως ἀκατάλληλα ἰδιὰ τὴν ἐπίλυσιν τοιούτων προβλημάτων. Ἴδου δὲ πῶς ἐδοκιμάσθησαν τὰ μέσα τὰ εἰρηνικὰ καὶ τί καρποὺς ἀπέδωσαν, ὥς τώρα.

Οἱ ἄνθρωποι, κατόπιν πειραματισμῶν καὶ σκέψεων πολλῶν, κατέληξαν εἰς τὸ συμπέρασμα πῶς γιὰ νὰ ζήσουνε καλύτερα ὥς ἄτομα καὶ ὥς ὁργανωμένα σύνολα εἶχαν ἀπόλυτη ἀνάγκη ἀπὸ ἓνα μέσον ἰσχυρότερο καὶ διεθνές, μὲ ἄλλους λόγους ἀπὸ ἓνα ὁργανο-ρυθμιστικὸ τῶν ἀναφυομένων διαφορῶν των, κάθε τόσο, ὥστε στὸ μέλλον ν' ἀποφεύγουνε ὀλοσχερῶς καὶ τὰς συγκρούσεις διὰ τῶν ὅπλων. Κατέληξαν λοιπὸν στὸ τέλος στὴν ἀπόφαση νὰ φτιάσουν ἓνα διεθνῆ ὁργανισμόν, πραγματικὸ καὶ μόνιμο, πρὸς τὸν ὁποῖον καὶ νὰ ἐκχωρήσουν μερικὰ ἐκ τῶν δικαιωμάτων των τῶν κυριαρχικῶν. Αὐτὸ καὶ ἐγίνε, καθὼς γνωρίζουμε. Ἐφτιασαν πράγματι τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν καὶ τὴν ἐγκαταστήσανε εἰς τὴν Γενεύην. Ἡ Κοινωνία ἀκολούθως ἔφτιασε τὸ Καταστατικὸ τῆς λειτουργίας της καὶ ἐπελήφθη τῶν ἐργασιῶν της. Ἀλλά... ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν ἐστηριζότανε εἰς τὸν ἄέρα.

Δὲν εἶχε, πρῶτον, δύναμη οὐσιαστικὴ γιὰ νὰ μπορῇ νὰ κάνῃ σεβαστὲς/τίς ἀποφάσεις της. Ἡ ἀποφάσεις της δὲν εἶχαν χαρακτηριστικὸν ἀναγκαστικὸν καὶ φυσικὰ δὲν τίς σεβότανε κανένα Κράτος μέλος ἢ μὴ μέλος. Ἐπειτα, ὅπερ βασικώτερον καὶ κυριώτερον, δὲν εἶχε κἂν ὅπ, ὅψιν της τὸν οἰκονομικὸν τοῦ κόσμου ἀνταγωνισμό, ποὺ προκαλεῖ τίς διενέξεις, καθὼς εἶπαμε, καὶ ὀδηγεῖ μοιραίως εἰς τὸν πόλεμο. Ἐστηριζότανε λοιπὸν εἰς τὸν ἄέρα ὁ ὁργανισμὸς αὐτός.

Ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν ἀπείθανε, μετ' οὐ πολὺ, κι' ἐγίνε κι' ἄλλος πόλεμος ἐν συνεχείᾳ.

Μετὰ τὸν πόλεμο ξεφύτρωσεν ὁ ΟΗΕ, ἀλλὰ κι' αὐτὸς ἐχτίστηκε στὴν ἄμμο. Κι' αὐτὸς δὲν ἔχει δύναμη οὐσιαστικὴ. Ἐχει μονάχα Καταστατικά, κι' ἀρχεῖα μπόλικά καὶ συνελεύσεις καὶ ζητωκραυγές, καὶ τὰ τοιαῦτα.

Δὲν ἔχει οὔτε καὶ αὐτὸς ὅπ' ὅψιν του ποῖα εἶναι τοῦ κακοῦ ἡ ρίζα (τὸν οἰκονομικὸν τοῦ κόσμου ἀνταγωνισμό). Εἶναι λοιπὸν κι' αὐτὸς πιστὸ ἀντίγραφο τῆς μακαρίτισσας τῆς Κοινωνίας, καὶ θὰ πεθάνῃ σίγουρα κι' αὐτός. Πρὸς ὥρας εἶναι ἐτοιμόρροπος, γιὰτὶ ἔχει πάθει ἄρκετὰ ἰσραπάτσα. Ἐ φ α γ ε, π ρ ῶ τ α - π ρ ῶ τ α, κ α τ α κ ε -

φάλαξι τέσσαρα, ἐν ὧ, ΒΕΤΟ. "Ἐπειτα τὸν βομβάρδισε ἀφ' ὑψηλοῦ κάποιος τρελλὸς Ἀμερικανὸς ἀεροπόρος — ποὺς ξεύρει γιὰ ποιοὺ λόγου ἀκριβῶς. Ἐκ τρίτου βλέπει πράγματα τριγύρω του, ἀλλὰ παρ' ὅλα αὐτὰ καθεύδει μακαρίως.

Αὐτὸς μὲ λίγα λόγια εἶναι καὶ ὁ Ο.Η.Ε.

Ἴδου τὰ μέσα τὰ εἰρηνικά, τί ἔχουνε ὥς τώρα παραγάγει. Ἴδου σὲ τί περίεργα κατασκευάσματα τὰ μέσα τοῦτα ἔχουν καταλήξει. Γι' αὐτὸ τὰ βρίσκουμε τελείως ἀκατάλληλα διὰ τὴν ἐπίλυσιν τοιούτων προβλημάτων. Ἐξ ἄλλου ἡ εἰρηνικὴ ὁδὸς εἶναι τελείως ἀνεδαφικὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος. Σκοπὸς δὲν εἶναι πῶς θὰ κατανεύσουμε τὴν ἡγεσίαν τὴν παγκόσμιον ὥστε νὰ χρειάζεται συζήτησις, συμβιβασμός, (μέσα εἰρηνικά) ἀλλὰ πῶς θὰ τὴν δώσουμε εἰς ἓνα ἐκ τῶν δύο κόσμων. Ἄρα μᾶς χρειάζεται δυναμικὴ ὁδός, ὅπως θὰ πούμε παρὰ κάτω

Τότε θὰ παραμείνουν ἅλута τὰ σοβαρὰ προβλήματα;

"Οχι, ποτέ. Ὑπάρχει μέσον ἔσχατον, ὀδυνηρόν, μὰ τελεσφόρον πάντοτε καὶ εἰς αὐτὸ θὰ καταφύγουμε μοιραίως, ὑπάρχει δηλαδὴ ὁ πόλεμος. Μοῖρα τοῦ κόσμου εἶναι νὰ κερδίξῃ μὲ τὸ αἷμά του τὴν πρόοδον καὶ τὸν πολιτισμό του. Μᾶς ὑπολείπεται κατὰ συνέπειαν ὁ πόλεμος, ποὺ εἶναι ὁ πατέρας πάντων, ὁ πόλεμος ποὺ δὲν λαμβάνει, ὥς γνωστόν, ἡμίμετρα, ἀλλὰ χαρίζει τὶς μεγάλες λύσεις.

Ὁ νέος πόλεμος ποὺ ἔρχεται γιὰ ν' ἀναδείξῃ τὴν παγκόσμια πρωτεύουσα. Νὰ συγκροτήσῃ μ' ἄλλα λόγια τὴν ὑδρόγειο εἰς ἐνιαῖον σύνολο, αὐτοτελὲς καὶ ἀδιαίρετο (κοινωνικὸ-πολιτικὸ-οἰκονομικὸ) νὰ φτιάσῃ ἓνα κράτος πανανθρώπινο, παγκόσμιον ποὺ δὲν θὰ θίγῃ τὶς διάφορες ἐθνότητες καὶ τὶς φυλετικὰς ιδιοτροπίες καὶ ποὺ ὁ ἀνταγωνισμὸς μέσα σ' αὐτό, ὁ οἰκονομικὸς, ὁ ἀδυσώπητος, θὰ παύσῃ νὰ ὑφίσταται τελείως, ὥστε νὰ διώξῃ ἔτσι τὸ ἐμπόδιο ποὺ ἀναφέραμε ἀπ' τὸ μηχανισμό τῆς διεθνούς συνεργασίας. Αὐτὸς καὶ μόνον εἶναι ὁ προορισμὸς τοῦ τρομεροῦ πολέμου ποὺ μᾶς ἔρχεται. Αὕτῃ θὰ εἶναι λύσις ριζικὴ, λύσις ἱστορικὴ, μεγάλη, λύσις πρὸς θέλουν οἱ λαοί, καὶ νοσταλγεῖ ἡ Οἰκουμένη, τότε θὰ ἔχωμε τὸ ὄργανον ποὺ μᾶς χρειάζεται, τὸ ὄργανον τὸ Διεθνές. Θὰ ἔχωμε τὸ ὑπὲρ κράτος, δηλαδὴ μὲ τὴν πραγματικὴν ὑπερκυβέρνησιν, μὲ τὸν μεγάλον χάρτην τοῦ τὸν καταστατικόν, ὅπου θὰ εἶναι ὁ νόμος τῶν ἀνθρώπων. Τότε θὰ παύσῃ κι' ἡ αἰτία τοῦ κακοῦ, θὰ παύσῃ ἡ αἰτία τοῦ πολέμου. Τότε θὰ ἔχῃ γίνῃ ἡ ὑδρόγειος αὐτοτελὴς μονὰς καὶ ἀδιαίρετος ὑπὸ τὴν ἐποψιν τῆς ὁργανώσεως τῶν ἐπὶ γῆς ἀνθρώπων, ὅπως ὑπάρχει καὶ νοεῖται ὡς αὐτοτελὴς καὶ ἀδιαίρετος μονὰς πλανητικὴ, ἐν μέσῳ τοῦ πλανητικοῦ συστήματός μας.

Ἴδου γιὰτί ὁ πόλεμος ἀποτελεῖ ὁργανικὴ ἀνάγκη μας, ἀνάγκη μίας πραγματικῶς ἀκατανίκητης.

Ἄλλ' ἄραγε γιὰτί δὲν λύεται τὸ ζήτημα διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ; Γιατί αὐτὸ τὸ Ἐνιαῖον Κράτος τὸ Παγκόσμιον δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ διὰ συνεννοήσεως; Ἀπάντησις: Ἐν πρώτοις ὁ συμβιβασμός πρέπει νὰ γίνῃ μεταξὺ τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς, ποὺ εἶναι καὶ μνηστήρες τῆς παγκόσμιας ἡγεσίας σήμερα—κι' αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ μᾶς διαφεύγῃ. Πρέπει νὰ γίνῃ μεταξὺ τῶν δύο κόσμων, ποὺ προείπαμε, τῆς

Δύσεως ἀπὸ τῆς μιᾶς μεριᾶ καὶ τῆς Ἀνατολῆς ἀπὸ τὴν ἄλλη. Ἀλλ' οἱ δύο κόσμοι τοῦτοι, κατὰ σύμπτωσιν, δὲν ἔχουνε σημεῖα ἐπαφῆς, πρὸς δυστυχίαν μας, καὶ δὲν εὐρίσκουν μεταξύ των ἕδαφος συνεννοήσεως. Διαφέρουν εἰς βαθμὸν ἀπόλυτον. Ὁ Ἀγγλοσάξων ἔχει πολικὸν ἀστέρα τοῦ τοῦ Κράτος-πρότυπον τοῦ Περικλέους:

«Χρώμεθα γὰρ πολιτεία οὐ ζηλούση τοὺς τῶν πέλας νόμους, παράδειγμα δὲ μᾶλλον αὐτοὶ ὄντες τισὶν ἢ μιμούμενοι ἑτέρους, καὶ ὄνομα μὲν διὰ τὸ μὴ εἰς ὀλίγους ἀλλ' εἰς πλείονας ἥκειν δημοκρατία κέκληται, μέτεστι δὲ κατὰ μὲν τοὺς νόμους πρὸς τὰ ἴδια διάφορα πᾶσι τὸ ἴσον, κατὰ δὲ τὴν ἀξίωσιν, ὡς ἕκαστος ἔν τῳ εὐδοκιμεῖ, οὐκ' ἀπὸ μέρους τὸ πλεον εἰς τὰ κοινὰ ἢ ἐπ' ἀρετῆς προτιμᾶται, οὐδ' αὖ κατὰ πενίαν, ἔχων δὲ τι ἀγαθὸν δρᾶσαι τὴν πόλιν, ἀξιώματος ἀφανεία κενώλνται, ἐλευθέρως δὲ τὰ τε πρὸς τὸ κοινὸν πολιτεύομεν καὶ εἰς τὴν πρὸς ἀλλήλους τῶν καθ' ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων ὑποψίαν, οὐ δι' ὀργῆς τὸν πέλας, εἰ καθ' ἡδονὴν τι δρᾷ, ἔχοντες οὐδὲ ἀζημίους μὲν, λυπηρὰς δὲ τῇ ὄψει ἀχθὴ ἀχθηδόνας προστιθέμενοι, ἀνεπαχθῶς δὲ τὰ ἴδια προσομιλοῦντες τὰ δημόσια διὰ δέος μάλιστα οὐ παρανομοῦμεν. τῶν τε αἰεὶ ἐν ἀρχῇ ὄντων ἀκροάσει καὶ τῶν νόμων, καὶ μάλιστα αὐτῶν ὅσοι τε ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν ἀδικουμένων κεῖνται καὶ ὅσοι ἄγραφοι ὄντες αἰσχύνην ὁμολογουμένην φέρουσι.

»Καὶ μὴν καὶ τῶν πόνων πλείστας ἀναπαύλας τῇ γνώμῃ ἐπορισάμεθα, ἀγῶσι μὲν γε καὶ θυσίαις διετησίαις νομίζοντες, ἰδίαις δὲ κατασκευαῖς εὐπρεπέσιν, ὧν καθ' ἡμέραν ἢ τέρψις τὸ λυπηρὸν ἐκπλήσσει, ἐπεισέρχεται δὲ διὰ μέγεθος τῆς πόλεως ἐκ πάσης γῆς τὰ πάντα, καὶ ξυμβαίνει ἡμῖν μηδὲν οἰκειότερα τῇ ἀπολαύσει τὰ αὐτοῦ ἀγαθὰ γιγνόμεθα καρποῦσθαι ἢ καὶ τὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων.

»Διαφέρομεν δὲ καὶ ταῖς τῶν πολεμικῶν μελέταις, τῶν ἐναντίον τοῖσδε, τὴν τε γὰρ πάλιν κοινὴν παρέχομεν καὶ οὐκ ἔστιν οὔτε ξενηλασίαις ἀπείργομέν τινα ἢ μαθήματος ἢ θεάματος, ὃ μὴ κρυφθὲν ἄν τις τῶν πολεμίων ἰδὼν ὠφεληθείη, πιστεύοντες οὐ ταῖς παρασκευαῖς τὸ πλεον καὶ ἀπάταις ἢ τῳ ἀφ' ἡμῶν αὐτῶν εἰς τὰ ἔργα εὐψύχῳ· καὶ ἐν ταῖς παιδείαις οἱ μὲν ἐπιπόνῳ ἀσκήσει εὐθύς νέοι ὄντες τὸ ἀνδρεῖον μετέρχονται, ἡμεῖς δὲ ἀνειμένως διαιτώμενοι οὐδὲν ἥσσον ἐπὶ τοὺς ἰσοπαλεῖς κινδύνους χωροῦμεν».

«Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ ἐπιταφίου».

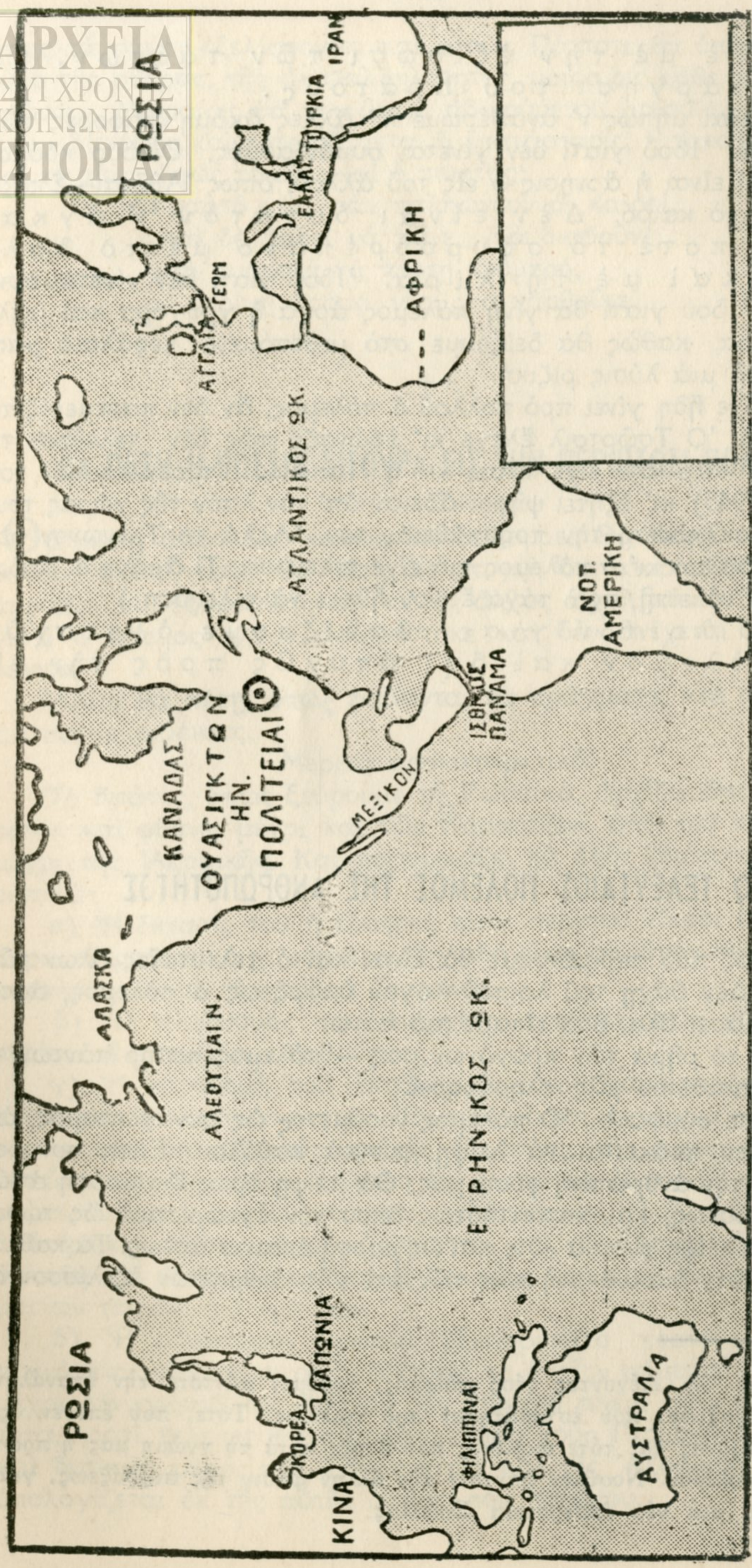
Ἔχομεν δηλαδὴ πολίτευμα, τὸ ὁποῖον δὲν ἀντιγράφει τοὺς νόμους ἄλλων, μᾶλλον δὲ ἡμεῖς οἱ ἴδιοι εἴμεθα ὑπόδειγμα εἰς μερικούς, παρὰ νὰ μιμούμεθα ἄλλους. Καὶ ὀνομάζεται μὲν δημοκρατία, διότι ἡ διοίκησις εἶναι εἰς χεῖρας τῶν πολλῶν καὶ οὐχὶ τῶν ὀλίγων, ἔναντι δὲ τῶν νόμων ὅλοι εἶναι ἴσοι εἰς τὰς ἰδιωτικὰς των διαφοράς, ἐνῶ ὡς πρὸς τὴν θέσιν των εἰς τὸν δημόσιον θίον ἕκαστος προτιμᾶται δι' ἔν ἀπὸ τὰ δημόσια ἀξιώματα, ἀναλόγως τῆς εὐδοκιμήσεως, τὴν ὁποῖαν σημειώνει εἰς αὐτά, ἢ δημοσία του δηλαδὴ σταδιοδρομίας ἐξαρτᾶται μᾶλλον ἀπὸ τὴν ἀτομικὴν του ἀξίαν καὶ ὅχι ἀπὸ τὴν κοινωνικὴν τάξιν, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν προέρχεται οὔτε πάλιν ἕνας, ὁ ὁποῖος

εἶναι μὲν πτωχός, ἔχει ἰσχυρὰ τὴν ἱκανότητα νὰ παράσχη κάποιον ὑπηρεσίαν εἰς τὴν πατρίδα του, ἐμποδίζεται εἰς τοῦτο ἀπὸ τὴν φιλότινον τῆς θεσεώς του, ζῶμεν δὲ ὡς ἐλεύθεροι ἄνθρωποι καὶ ὡς πολῖται εἰς τὸν δημόσιον βίον, καὶ ὡς ἄτομα εἰς τὸν ἰδιωτικόν μας βίον, εἰς τὰς ἐπιδιώξεις μας τῆς καθημερινῆς ζωῆς, κατὰ τὰς ὁποίας δὲν προσβλέπομεν ὁ εἰς τὸν ἄλλον μὲ φιλυποψίαν, δὲν θυμώνομεν δὲ μὲ τὸν γείτονά μας ὅσάκις κάμνει ὅ,τι τοῦ ἀρέσει, οὔτε παίρνομεν μίαν φυσιογνωμίαν σκυθρωπήν, ἢ ὁποία δυνατὸν μὲν νὰ μὴ θλάπτῃ τὸν ἄλλον, πάντως ὅμως εἶναι δυσάρεστος. Ἐνῶ δὲ εἰς τὸν ἰδιωτικόν μας βίον συναναστρεφόμεθα μεταξὺ μας χωρὶς νὰ ἐνοχλῇ ὁ εἰς τὸν ἄλλον, εἰς τὴν δημοσίαν μας ζωὴν, ὡς πολῖται, ἀπὸ σεβασμὸν πρὸ πάντων δὲν παραβαίνομεν τοὺς νόμους, ὑπακούομεν δὲ εἰς τοὺς ἐκαστοτε κατέχοντας τὰ δημόσια ἀξιώματα καὶ εἰς τοὺς νόμους, καὶ πρὸ πάντων εἰς ἐκείνους ἐκ τῶν νόμων, οἱ ὁποῖοι ἔχουν θεσπισθῇ πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀδικουμένων, καὶ εἰς ἄλλους, οἱ ὁποῖοι καίτοι ἄγριοι, προσάπτουν πανθομολογουμένην καταισχύνῃν εἰς τοὺς παραβάτας των.

» Ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ πνευμά μας ἔχομεν ἐφεύρει πλείστους ὅσους τρόπους νὰ τὸ ἀνακουφίζομεν ἀπὸ τοὺς κόπους, μὲ ἑορταστικούς ἀγῶνας καὶ θυσίας, τὰς ὁποίας ἔχομεν καθιερώσει καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους, καὶ μὲ εὐπρεπῇ ἰδιωτικὰ οἰκήματα, ἢ δὲ εὐχαρίστησις, τὴν ὁποίαν καθημερινῶς ἀπολαύομεν ἀπὸ ὅλα αὐτά, διώχνει τὴν μελαγχολίαν. Λόγω δὲ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων τῆς πόλεως μας εἰσάγονται εἰς αὐτὴν προϊόντα ὅλου τοῦ κόσμου, καὶ μᾶς συμβαίνει τοιουτοτρόπως, ὥστε ἀπολαύομεν τὰ προϊόντα τῶν ἄλλων χωρῶν μὲ ὅσην οἰκειότητα τὰ τῆς Ἀττικῆς (ὥσάν νὰ εἶναι δηλαλὴ ἰδικὰ μας).

» Ὑπερέχομεν δὲ ἀπὸ τοὺς ἀντιπάλους μας καὶ εἰς τὴν πολεμικὴν προπαρασκευὴν κατὰ τὰ ἑξῆς: Τὴν πόλιν μας π.χ. τὴν παρέχομεν ἀνοικτὴν εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ποτὲ δὲν ἀποκλείομεν κανένα μὲ ξενηλασίαν ἀπὸ οἷονδήποτε ἀκρόαμα ἢ θέαμα, τὸ ὁποῖον ἂν δὲν τὸ κρατήσωμεν μυστικόν καὶ τὸ ἴδιον κανεῖς ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς μας, δυνατόν νὰ ὠφεληθῇ, καὶ τοῦτο διότι ἔχομεν ἐμπιστοσύνην ὅχι τόσον εἰς τὰς πολεμικὰς προετοιμασίας καὶ τὰ στρατηγήματα, ὅσον εἰς τὴν ἔμφυτον γενναιότητά μας ἐπάνω εἰς τὰ ἔργα. Εἰς τὸ ἰζήτημα δὲ πάλιν τῆς ἀγωγῆς, ἐνῶ ἐκεῖνοι ὑποβάλλονται ἀπὸ τῆς νεαρᾶς ἀκόμῃ ἡλικίας εἰς συνεχῇ καὶ ἐπίπονον ἀσκήσιν, διὰ τῆς ὁποίας ἐπιδιώκουν νὰ γίνουν γενναῖοι, ἡμεῖς ζῶμεν μὲ ὅλας τὰς ἀνέσεις, καὶ ὅμως εἴμεθα ἐξ ἴσου πρόθυμοι νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τοὺς κινδύνους, τοὺς ὁποίους ἀντιμετωπίζουν καὶ αὐτοί.»

Ὁ Ἀγγλοσάξων θέλει κράτος πρῶτα πρῶτα ἰσχυρὸ καὶ κράτος δημοκρατικὸ καθ' ὅλα· ἐνῶ ὁ Ρωσσοσ κράτος δὲν ἀνέχεται τὸ κράτος εἶναι κατ' αὐτὸν τὸ μένον ὄργανον πρὸς ἐκμετάλλευσιν τῆς ἀνθρώπινης ἐργασίας, εἶναι τὸ πρῶτιστὸ κακὸ καὶ πρέπει ὅπως δὴ ποτε νὰ λείψῃ, θὰ

ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΚΡΑΤΟΣ ΤΗΣ ΛΥΡΙΟΝ ΜΕ ΤΗΝ ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΕΥΟΥΣΑΝ ΤΟΥ — ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΝ ΕΡ-
ΓΟΝ ΤΗΣ ΕΠΕΡΧΟΜΕΝΗΣ ΣΥΡΡΑΞΕΩΣ

ΑΡΧΕΙΑ
ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ

λείψη δὲ μὲ τὴν ἐξίσωσι τῶν τάξεων, μὲ τὴν κατάργησι τοῦ Κράτους.
Χρειάζεται μήπως ν' ἀναφέρωμε κι' ἄλλες ἀκόμη διαφορὲς τῶν δύο κόσμων; Ἴδου γιατί δὲν γίνεται συμβιβασμός. Οἱ δύο κόσμοι οἱ σημερινοὶ εἶναι ἢ ἄρνησις ὁ εἷς τοῦ ἄλλου, ὅπως Ἀθῆναι—Σπάρτη, τὸν παλὸν καιρό. Δὲν εἶναι δυνατόν ν' ἀγκιστριάσῃ ποτὲ τὸ σφυροδρέπανο μὲ τὸ δολιχόριον καὶ μὲ τὴν λίρα. Ἴδου γιατί δὲν γίνεται συνδιαλλαγή. Ἴδου γιατί θὰ γίνῃ πόλεμος ἄργά ἢ γρήγορα καὶ μάλλον γρήγορα, καθὼς θὰ δείξουμε στὸ μεθεπόμενο κεφάλαιό μας, γιὰ νὰ δοθῇ μιὰ λύσις ριζικὴ.

(Θὰ εἶχε ἤδη γίνῃ πρὸ πολλοῦ ὁ πόλεμος, ἂν δὲν παρεμερίζετο ὁ Τσῶρτσιλ. Ὁ Τσῶρτσιλ ἔλεγε κι' ἐφώναζε πὼς δὲν τελειώσῃ τὸ ἔργον του, παρ' ὅτι εἶχε πέσει κι' ἡ Ἰαπωνία (προεκλογικοὶ του λόγοι, τὸ 1945) κι' ἐζήτει ψήφον-ἄδειαν ἀπ' τὸν λαὸν τῆς χώρας του, γιὰ νὰ ὑλοκληρώσῃ τὴν προσπάθειάν του. Ἀλλὰ τὸ Τρίγωνον δὲν ἦτο πλέον ὀρθιον κι' ὁ πόλεμος πιά εἶχε τελειώσῃ. Τί ἄραγε ὁ Τσῶρτσιλ ἤθελε νὰ εἰπῇ, ποῖο τάχα ἔργον ἤθελε νὰ τελειώσῃ;)

Ἴδου λοιπὸν γιατί βαδίζουμε ὀλοταχῶς πρὸς πόλεμον καὶ ὅχι ἀτυχῶς πρὸς τὴν εἰρήνην.

Β'

Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΟΣ

Ὁ πόλεμος ποὺ περιμένουμε θὰ εἶναι καὶ ὁ τελευταῖος ὅλων τῶν πολέμων. Δὲν θά'χῃ τοῦ λοιποῦ λόγον ὑπάρξεως ὁ πόλεμος, ἀφοῦ θὰ ἔχη φτιάσει ὅλα, ὅσα εἶπαμε πρὶν πάνω.

Ἀλλὰ τὸ ρῆμα τῶν προγόνων μας — πόλεμος πατὴρ πάντων — περὶ τοῦ ἀντιθέτου μᾶς πληροφορεῖ.

Εἴμαστε σύμφωνοι. Ὁ πόλεμος νοούμενος ὡς συναγωνισμός, ὡς ἀμιλλα, δὲν πρόκειται νὰ λείψῃ φυσικὰ καθόλου. Εἶναι συνυφασμένος μὲ τὴν ἀνθρωπίνην φύση μας. Θὰ λείψῃ ὅμως ὡς μορφή ἀγώνος ἐξοντώσεως, καὶ κατακτήσεως ὅπου τὸν ἐγνωρίσαμε ὡς τώρα. Καὶ δὲν θὰ λείψῃ φυσικὰ οὔτε καὶ ὡς μορφή ἐπαναστάσεως. Τὰ καθέστι τάχα πάντοτε διακυβερινήσεώς τῶν ἐπὶ γῆς ἀνθρώπων ἐξελίσσονται

Σημείωσ. 3η. Λέγοντας νέος πόλεμος, νοοῦμεν πάντοτε τὴν ἐπανάληψιν τῶν ἐχθροπραξιῶν, ποὺ ἐσταμάτησαν πρὸ τριετίας. Τότε, ποὺ ἔπεσεν ὀριστικῶς ὁ ἄξονας καὶ τότε ἀκριβῶς ποὺ ἔληξε κατὰ τὴ γνώμη μας ἡ πρώτη φάσις τοῦ πολέμου. Νοοῦμεν πάντοτε τὴν ἄλλην φάσιν τῆς συρράξεως, γιατί προσμένουμε μιὰ νέα ἐκστρατεία Σικελίας.

ὅπως τὰ πάντα ἐξελίσσονται καὶ ρέουν. Πάντοτε θὰ ὑπόκεινται στὸ νόμο τῆς φθορᾶς, τῆς ἀκαταλληλότητος, μοιραίως κάθε τόσο θὰ παληώνουν. Μοιραίως θὰ γεννῶνται ἀδικούμενοι, μοιραίως θὰ προκύπτουν διενέξεις καὶ τότε ἐᾶρχεται ἡ ἐπανάστασις, ἡ ταραχή, ὁ σάλος καὶ τὸ αἷμα, ὅπως τὸ εἶπε καὶ ὁ ποιητής;

Γραφτό μας, σὰν παληώνουν οἱ καιροί,
καὶ δὲ βολεῖ νὰ πᾶνε... νὰ διαβοῦνε...
μιά πυρκαϊὰ νὰ πέφτη τρομερή,
ν' ἀνοίγῃ δρόμο νέοι γιὰ νὰ ρθοῦνε.

Γ'

ΘΑ ΠΕΣΗ Η ΡΩΣΣΙΑ ΣΙΓΟΥΡΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΙ ΠΟΛΕΜΟΥ

Θὰ πέσῃ ἀσφαλῶς, καθὼς θὰ δείξουμε. Θὰ πέσῃ πρῶτον ἀπὸ λόγους βιολογικοῦς, θὰ πέσῃ ὡς στυγνὴ δικτατορία, ὅπως ἐπέσαν ἀκριβῶς κι' ἐξαφανίστηκαν κι' ἡ ἄλλες ἀχαλίνωτες δικτατορίες, γιατί ὁ κόσμος πλέον ἀφυπνίστηκε καὶ δὲν ἀνέχεται καμμία τυραννία.

Ἀλλὰ θὰ πέσῃ, ὅπως φαίνοντα: τὰ πράγματα καὶ ἀπὸ λόγους πρὸ συγκεκριμένους.

Μερικὰ προκαταρκτικά.

Τὸ Κράτος, ὅπως ξεύρουμε τὸ Ρωσικόν, ἀρχίζει ἀπὸ τὸ Βλαδι-οστόκ καὶ φθάνει μέχρι καὶ τῶν Καρπαθίων, ἀπὸ τοῦ πόλου πάλιν μέχρι τῆς Ἀζοφικῆς. Καὶ παρουσιάζει τὰ ἐξῆς ἰδιότυπα χαρακτη-ριστικά:

α) Ἡ ἑκτασίς του ἢ ἐδαφικὴ εἶναι περίπου εἴκοσι ἓνα ἑκατομ-μύρια τετραγωνικὰ χιλιόμετρα, δηλαδή εἶναι σαράντα περίπου φορές μεγαλύτερο ἀπὸ τὴν παλαιὰ Γερμανία.

β) Ὁ πληθυσμὸς του ἀνήρχετο προπολεμικῶς εἰς διακόσια περίπου ἑκατομμύρια ἀνθρώπων.

γ) Ἡ κατανομὴ τοῦ πληθυσμοῦ αὐτοῦ παρουσιάζει τὴν ἐξῆς, περίεργον ἀντικανονικότητα: Ἐκατὸν εἴκοσι ἑκατομμύρια Ρώσων εὐρίσκονται ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς Ρωσσίας, τῆς παραγωγικῆς, τῆς ἐντεῦθεν τῶν Οὐραλίων, δηλαδή ἐπὶ ἐκτάσεως ἐδαφικῆς τρισευράμιου περίπου ἑκατομμυρίων τετραγ. χιλιομέτρων, ἐνῶ τὰ ὑπόλοιπα ὀγδοήκοντα ἑκατομμύρια εὐρίσκονται ἐπὶ τῆς Ἀσιατικῆς Ρωσσίας, δηλαδή ἐπὶ ἐδαφικῆς ἐκτάσεως δεκαέξη καὶ μισὸ περίπου ἑκατομ-μυρίων τετραγ. χιλιομέτρων.

δ) Ἡ εὐρωπαϊκὴ Ρωσσία ἐξυπηρετεῖτο προπολεμικῶς ἀπὸ πυκνότετον συγκοινωνιακὸν δίκτυον, τὸ ὁποῖον σήμερον βορείως μὲν μέχρι Λένινγκρανδ καὶ Μόσχας δὲν ὑπάρχει πλέον στὴν πραγματικό-τητα, γιατί τελείως καταστράφηκε ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς, νοτίως δὲ καὶ δυτικῶς μέχρι τοῦ Στάλιγκρανδ καὶ τῆς Ἀζοφικῆς ἐπίσης δὲν ὑπολογίζεται ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας, τοῦ πολέμου.

ε) Ἡ Ἀσιατικὴ Ρωσσία, προπολεμικῶς καὶ σήμερον μονάχα ἀπὸ μιᾶν ἀρτηρίαν ἐξυπηρετεῖται πράγματι, τὴν ἀρτηρίαν τοῦ ὑπερ-σιβηρικοῦ, ποὺ χρησιμοποιοῦται μόνον ἐπὶ τρίμηνον κατ' ἔτος, ἐνῶ ἐπὶ ἑννέα μῆνας παραμένει ἀχρησιμοποίητη, λόγω τῶν παγετῶν τοῦ χειμῶνος.

στ) Ἡ Βιομηχανία καὶ τὰ τεχνικὰ ἐν γένει ἔργα τῆς Ρωσσίας σήμερον ἐπίσης κεῖνται εἰς ἐρείπια ἐκ τῆς αἰτίας τοῦ πολέμου, γιατί κυρίως εἶχανε συγκεντρωθῇ εἰς τοὺς μεγάλους χώρους τῶν συγκρούσεων—ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς Ρωσσίας.

ζ) Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ρωσσία, σήμερον, καθὼς καὶ ἡ Ἀσιατικὴ ἐν γένει ζώνη ὑπόκεινται εἰς κίνδυνον ἀεροπορικὸν ἐκ τῆς Ἰαπωνίας ἐπερχόμενον, ἐκ τοῦ βορείου πόλου περισσότερο, καθὼς καὶ ἐκ τῆς Εὐρώπης καὶ ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας. Κράτος δυσκίνητον, τὸ Ρωσικόν, ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς γενικῆς του κινητοποιήσεως, Κράτος ἡμιπαράλυτον, τῇ ἀληθείᾳ. Τί πρόκειται λοιπὸν νὰ γίνῃ εἰς περίπτωσιν συρράξεως;

Ἀπάντησις: Ὀλόκληρος ὁ κόσμος ὁ ἐλεύθερος θὰ πέσῃ ἐναντίον τῆς Ρωσσίας (βοηθουμένης;) ἰδίᾳ τοὺς δορυφόρους της, ἀπ' τοὺς λαοὺς, ποὺ ἔχει ὑποτάξει διὰ τῆς θίας, ἀπ' τοὺς λαοὺς ποὺ ἕνα ὄνειρεύονται, νὰ ζήσουνε ἐλεύθεροι ἰσὰν πρῶτα.

Ἴδου λοιπὸν τί θὰ παρουσιασθῇ καὶ πόσα μέτωπα θ' ἰδῶμεν συγχρόνως.

1) Μέτωπον Καυκάσου. Μέτωπον δηλαδή θανάσιμον, ἐκ τοῦ κινδύνου προελάσεως στρατοῦ πρὸς τὴν καρδιὰ τὴν ἴδια τῆς Ρωσσίας, ἐκ νότου ἐνεργούντος πρὸς βορρᾶν (ἀπὸ Τουρκίας καὶ Περσίας).

2) Μέτωπον Βαλκανικόν.

3) Μέτωπον Κεντρικῆς Εὐρώπης, κύριον.

4) Μέτωπον σκανδιναυικοῦ χώρου (Σουηδίας-Νορβηγίας).

5) Μέτωπον Βορρᾶ.

6) Μέτωπον Ἀπὸ Ἀνατολῆς. Μέτωπον δηλαδή ποὺ θ' ἀναγκάσῃ τὴν Ρωσσίαν ἐξ ἀρχῆς νὰ διαχωρίσῃ τὰς δυνάμεις της, εἰς δύο, γιὰ ν' ἀντιμετωπίσῃ ἐπὶ πλέον καὶ τὸν ἄλλον κίνδυνον—ἐκ τῆς Ἰαπωνίας καὶ τῆς Κίνας προερχόμενον—μέτωπον δηλαδή αὐτόχρημα μοιραῖον.

Ἄλλ' ἔχουμε καὶ ἄλλα μέτωπα.

Ἔχουμε δηλαδή τὸ μέτωπο αἴρος, τὸ ἀπέραντον, ποὺ ἔκρινε τὴν τύχην τοῦ πολέμου καὶ ποὺ θὰ κρίνῃ καὶ τὸν πόλεμον ποὺ ἔρχεται.

Ἴδου μίαν τελευταίαν ἀνταπόκρισιν:

ΟΥΑΙΣ ΙΓΚΤΩΝ — Ὁ Στρατηγὸς Κάρλ Σπάατς ἀπεγοήτευσεν τὴν Ἀμερικανικὴν καὶ τὴν παγκόσμιον περιέργειαν. Ἀφοῦ ἄφησε νὰ περάσουν ἐξ ὀλόκληροι ἑβδομάδες, ἐδημοσίευσεν εἰς τὸ ἑβδομαδιαῖον «Λάϊφ» τὸ δεύτερον καὶ τελευταῖον ἄρθρον τοῦ περὶ ἀεροπορικῆς στρατηγικῆς. Ἀπέφυγεν ὅμως νὰ θίξῃ τὸ μόνον ζήτημα, ποὺ ἐνδιαφέρει ζωηρῶς τὰς δύο Ἠπείρους, τὸ ζήτημα δηλαδή τοῦ ἂν εἶναι εἰς θέσιν ἡ Ἀμερικὴ νὰ κερδίσῃ ἕνα πόλεμον ἐναντίον τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν.

Ὁ Σπάατς, ὁ ὁποῖος ἀπεστρατεύθη πρὸ τριῶν μηνῶν, ἀφοῦ

ματαιώς ήλπιζε νά διαδεχθῇ τὸν Ἀϊζενχάουερ, εἶνε ὁ ἐκπρόσωπος ἐκείνων, ποὺ πιστεύουν ὅτι ἡ Ἀεροπορία ἤμπορεῖ μόνη νά δώσῃ τὸ ἀποφασιστικὸν ἀποτέλεσμα εἰς μίαν μελλοντικὴν σύγκρουσιν. Κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον ἦτο Διοικητὴς «τῆς Στρατηγικῆς Ἀεροπορίας», δηλαδὴ ὁ ἀνώτατος ὀργανωτὴς τῶν ἐπιδρομῶν, ποὺ κατέστρεψαν τὴν Γερμανία καὶ τὴν Ἰαπωνίαν. Συνέστησε θερμῶς τὴν χρησιμοποίησιν τῆς ἀτομικῆς βόμβας, μολονότι ἡ στρατιωτικὴ δύναμις τῆς Ἰαπωνίας εἶχε συντριβῇ καὶ ἡ εἰσβολὴ εἰς τὰς Ἰαπωνικὰς νήσους ἦτο σχεδὸν ἐλευθέρα.

Ὁ στρατηγὸς φαίνεται ὅτι δὲν ἠθέλησε ἢ δὲν εἶχε τὴν ἄδειαν νά χρησιμοποίησῃ τὰ πρόσφατα στοιχεῖα ποὺ κατέχει. Περιορίζεται νά εἰπῇ γενικῶς ὅτι οἱ πόλεμοι ποὺ ἕως τώρα διαρκοῦσαν ἐπὶ ἔτη, ἤμποροῦν νά κριθοῦν «ἐντὸς ὀλίγων ἐβδομάδων ἢ καὶ ὀλίγων ἡμερῶν». Τοῦτο εἶνε δυνατόν χάρις εἰς τὴν ἀτομικὴν βόμβαν. Ἀλλὰ δὲν γνωρίζομεν ἂν ἡ Ἀμερικανικὴ Ἀεροπορία ἔχῃ ἀπὸ τώρα αὐτὴν τὴν δυνατότητα.

Χαρακτηριστικὸν ἐν τούτοις εἶνε τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ στρατηγὸς Σπάατς θεωρεῖ τρωτὴν τὴν σοβιετικὴν πολεμικὴν βιομηχανίαν. Μολονότι εἶνε διεσπαρμένη εἰς τεραστίας ἀποστάσεις πέραν τῶν Οὐράλιων, εἶνε «συγκεντρωμένη», διότι αἱ ὁμάδες ἐργοστασίων, ποὺ κατασκευάζουν ἀεροπλάνα, τάνκς κλπ. εὐρίσκονται εἰς σχετικῶς περιορισμένας γεωγραφικὰς περιοχάς. Οἱ τεράστιοι αὐτοὶ βιομηχανικοὶ πυρῆνες εἶνε στόχοι κατάλληλοι διὰ τὰς ἀτομικὰς βόμβας.

Παρά τὴν σιωπὴν τοῦ στρατηγοῦ, εἶνε θέβαιον ὅτι ἡ κυρία ἀσχολία τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς «Στρατηγικῆς Ἀεροπορίας» σήμερον εἶνε ὁ καταρτισμὸς τοῦ «χάρτου τῶν ἀντικειμενικῶν σκοπῶν» εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσιν καὶ ὁ καθορισμὸς τῶν πλέον «ζωτικῶν» μεταξὺ αὐτῶν.

Ἡ ἀποψὶς τῶν ἀποκλειστικῶν ὁπαδῶν τοῦ ἐναερίου ὅπλου εἶνε ἡ χρησιμοποίησις τῆς ἀτομικῆς βόμβας ἐναντίον τῶν ζωτικῶν αὐτῶν στόχων θὰ θέσῃ συντομώτατα ἐκτὸς μάχης τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσιν.

Οἱ εἰδυκοὶ φρονοῦν, ὅτι αἱ οὐσιώδεις «ἀρθρώσεις» τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως εἶνε σχετικῶς ὀλίγαι. Εἰς τὸν χάρτην ἡ Ρωσσία φαίνεται πολὺ μεγαλυτέρα ἀπὸ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, ἀλλὰ ἡ οἰκονομικὴ καὶ πολιτικὴ διάρθρωσίς της εἶνε πολὺ ἀπλουστέρα. Εἰς τοὺς μεγάλους πολέμους τῆς ἱστορίας της ἐσώθη μόνον χάρις εἰς τὰς τεραστίας ἀποστάσεις, αἱ ὁποῖαι ἐχρησίμευσαν ὡς ἀσπίς διὰ τὰ μεγάλα κέντρα της, ὅπως εἶνε τὸ Μπακού καὶ ἡ Μόσχα. Ἀλλὰ ἡ ἀκτὶς δράσεως τῶν σημερινῶν καὶ τῶν μελλοντικῶν ἀεροπλάνων τῆς ἀφαιρεῖ αὐτὴν τὴν προστασίαν.

Οἱ «ζωτικοὶ» στόχοι δὲν εἶνε περισσότεροι ἀπὸ εἴκοσι μερικὰ μεγάλα βιομηχανικὰ συγκροτήματα, μερικαὶ μεγάλαι πόλεις (καὶ πρῶτα-πρῶτα ἡ Μόσχα), τὰ πετρέλαια τοῦ Καυκάσου, καθὼς καὶ μερικοὶ κόμβοι συγκοινωνιῶν.

Τὸ πρόβλημα συνίσταται εἰς τὸ νά κτυπηθοῦν συγχρόνως οἱ εἴκοσι αὐτοὶ στόχοι. Ἐπὶ ὁ πόλεμος θὰ ἦτο μία τεραστία ἐξάρθρωσις, ἡ ὁποία, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Κάρελ Σπάατς, θὰ ἤμποροῦσε νά συντελεσθῇ «ἐντὸς ὀλίγων ἐβδομάδων ἢ καὶ ὀλί-

γών ημερών».

Ἄν ἡ γιγαντιαία καὶ συγχρόνως ἀπλὴ αὐτὴ ἐπιχείρησις ἀπε-
τύγγανεν, οἱ ὁπαδοὶ τῆς ἐναερίου στρατηγικῆς τῶν Ἑνωμένων Πολι-
τειῶν δὲν νομίζουν ὅτι αἱ σοβιετικαὶ στρατιαὶ θὰ ἔμεναν εἰς τὴν Δυτι-
κὴν Εὐρώπην, διὰ νὰ συνεχίσουν τὸν πόλεμον, ἀλλ' ἀπεναντίας
πιστεύουν ὅτι θὰ ἔσπευδαν πρὸς τὴν ἐρειπωμένην καὶ ἐξηρθρωμένην
πατρίδα των.

Οἱ πλέον αἰσιόδοξοι μάλιστα φρονοῦν
ὅτι ἡ ἐπίθεσις θὰ ἦτο τόσο σφοδρά, τό-
σον καταστρεπτικὴ καὶ τόσο ταχεῖα, ὥστε
αἱ Ρωσσοὶ στρατιῶται δὲν θὰ εἶχαν κἄν
τὸν καιρὸ νὰ φθάσουν εἰς τὸν Ἀτλαντικόν.
Ἡ Εὐρώπη θὰ ἐσώζετο ἀπὸ τὴν εἰσβολὴν
χάρις εἰς τὰς ἀτομικὰς βόμβας, ποὺ θὰ
ἐπιπταν εἰς τὸ Μαγκνιτογκόρσκ.

Τὸν τρόπον τῆς διεξαγωγῆς τοῦ «πολέμου τῶν δέκα
πέντε ἡμερῶν» ὁ στρατηγὸς Σπάατς δὲν ἠθέλησε νὰ τὸν
ἀνακοινώσῃ δημοσίᾳ. Ἀλλὰ πολλοὶ Ἀμερικανοὶ στρατιωτικοὶ θεω-
ροῦν τὸν πόλεμον αὐτὸν ὡς κάτι πολὺ πρόωρον ἀκόμη.

Ἐπειτα ἔχουμε τὸ μέτωπο τὸ οἰκονομικόν, ποὺ ξεύρουμε πολὺ
καλὰ τί ρόλο παίζει.

(«Τὰ δὲ πολλὰ τῶν πολέμων. γνώμη καὶ χρημάτων περιουσία κρα-
τεῖται»).

Θουκυδίδης

«Αἱ δὲ περιουσίαι μᾶλλον ἢ αἱ βίαιοι εἰσφοραὶ ἀνέχουσι».

Περικλῆς, κατὰ Θουκυδίδην.

«Αἱ δὲ περισσότεραι νίκαι ἐν καιρῷ πολέμου κατορθώνονται διὰ
τῆς φρονήσεως καὶ διὰ τῆς ἀφθονίας τῶν χρημάτων».

«Τοὺς πολέμους διατηροῦν μᾶλλον τὰ ἀφθονα χρήματα καὶ μέσα
καὶ ὅχι οἱ ἑκτακτοὶ φόροι».

Τὸ μέτωπον ἐξ ἄλλου τὸ ἀπόκρυφο, τὸ μέτωπο τῆς προπαγάν-
δας. Καὶ τελικὰ τὸ μέτωπο τῆς ἀναφλέξεως, τοῦ κόσμου ποὺ στενάζ-
ζει στὴ δουλεία (Σερβία, Πολωνία κλπ.)

Σὲ ποιοὺ ἀπ' ὅλα αὐτὰ τὰ μέτωπα θ' ἀν-
θέξη ἡ Σοβιετικὴ Ρωσσία; Ποιὸ πρῶτο θὰ
καλύψῃ καὶ ποιοὺ ἔπειτα; Καὶ πῶς θὰ ξε-
κινήσῃ γιὰ τὸν πόλεμον; Μὲ ποιά στρατη-
γικὰ πλεονεκτήματα, ἀλήθεια;

Μήπως μὲ τὴ στρατηγικὴ τῆς κύκλωσης, ποὺ τὴν πιέζει στὸ λαϊμὸ
σὰν θρόγγχος ἡ μήπως μὲ τὴν βόμβα τὴν ἀτομικὴ, καὶ τὰ πυραυλο-
κίνητα ἁεροπλάνα;

Καθένας μας ἄς δώσῃ τὴν ἀπάντησι. Ἐκεῖνο ὅμως, ποὺ θὰ πρέ-
πει νὰ ἀναλύσουμε εἶναι αὐτό, ποὺ εἶπαμε πιὸ πάνω — γιὰ τὴν
στρατηγικὴ τῆς κύκλωσης. Ἡ κύκλωσις αὐτὴ ὑφίστα-
ται π' αἰσθητικά. Δὲν χρειάζεται δὲ κόπος γιὰ νὰ τὴν ἴδουμε. Ἀρκεῖ

μονάχα νὰ κυττάξουμε, γιὰ μιὰ στιγμή, ποιά εἶναι ἡ Ρωσσία σήμερα (μετὰ τὸν τελευταῖο πόλεμο). Εἶναι ἡ Γερμανία τοῦ 39. Εὐρίσκεται κι' αὐτὴ εἰς πλήρη κύκλωσιν στρατηγικὴν καὶ μάλιστα, πρὸ τυπικώτερης μορφῆς ἀκόμη, γιὰ τὴν δὲν πλέει πούθεν ἀστὶς θάλασσας καὶ στοὺς ὠκεανοὺς ἐλεύθερα τὴν σήμερον, οὔτε καὶ κυριαρχικὰ, ἡ, ῥωσικὴ σημαία μετὰ τὸ σφυροδρέπανο. Εἶναι κλειστὴ ἀπὸ παντοῦ.

α) Κλειστὴ πρὸς τὸ Βλαδιβοστόκ ἀπὸ τὸν χῶρον τῆς Ἰαπωνίας.

β) Κλειστὴ ἐπίσης πρὸς βορρᾶν ἐπὶ ἐννέα μῆνας ἀπ' τοὺς πάγους, ἀπὸ τὴν Γροιλανδία καὶ τὸν Καναδᾶ

γ) Κλειστὴ καὶ πρὸς τὴ Βαλτική, ἀπὸ τὰς Κάτω Χώρας ἀφ' ἑνὸς καὶ τὴ Σκανδιναυία ἀφ' ἑτέρου.

δ) Κλειστὴ ἐπίσης καὶ πρὸς τὴ Μεσόγειο, ὅπως κλειστὴ καὶ πρὸς τὸν κόλπο τῆς Περσίας.

Καὶ τί σημαίνουν ἄραγε ὅλ' αὐτά. Ἀπλούστατα σημαίνουν κύκλωσι εὐρύτατη στρατηγικὴ καὶ τόσο μάλιστα χαρακτηριστικὴ, ὅσο δὲν ἀναφέρει ἡ ἱστορία παρομοία. Σημαίνουν, πῶς οἱ πέντε φυσικὲς τῆς ἔξοδοι πρὸς τοὺς ὠκεανοὺς καὶ πρὸς τὶς θάλασσας κλειστήκανε ἐρμητικά. Σημαίνουν πῶς ὁ Ρῶσσος ἐπληρώθηκε στὸ νόμισμα ἀκριβῶς, ποὺ ἄξιζε. Σημαίνουν, πῶς κλείστηκε μέσ' τὸ κλουβὶ καὶ πῶς κατήντησε ὀριστικὰ χερσαῖος, ἐνῶ οἱ ἄλλοι εἶναι ναυτικοί (χερσαῖον κράτος ἔναντι ἰσαξίου ναυτικοῦ, ὑστερεῖ κατ' ἀρχὴν ὑπὸ ἔποψιν δυναμικότητος κατὰ 90%).

«τὸ δὲ ναυτικὸν τέχνης ἐστίν, ὥσπερ καὶ ἄλλο τι, καὶ οὐκ ἐνδέχεται, ὅταν τύχη, ἐκ παρέργου μελετᾶσθαι, ἀλλὰ μᾶλλον μηδὲν ἐκείνῳ παρέργον ἄλλο γίγνεσθαι».

«ἐγὼ δὲ ἀποφαίνω δύο μερῶν τῶν ἐς χρῆσιν φανερῶν, γῆς τε καὶ θαλάσσης, τοῦ ἑτέρου ὑμᾶς παντὸς κυριωτάτους ὄντας, ἐφ' ὅσον τε νῦν νέμεσθε καὶ ἦν ἐπὶ πλέον βουλευθῆτε καὶ οὐκ ἐστὶν ὅστις τῇ ὑπαρχούσῃ παρασκευῇ τοῦ ναυτικοῦ πλέοντας ὑμᾶς, οὔτε Βασιλεὺς, οὔτε ἄλλο τι ἔθνος ἐν τῷ παρόντι κωλύσει».

Περικλῆς, κατὰ Θουκυδίδην.

«Διότι τὸ ναυτικὸν εἶναι ἔργον τέχνης περισσότερο ἀπὸ κάθε τι ἄλλο καὶ δὲν ἐπιδέχεται παρέργον καὶ τυχαίαν μελέτην, ἀλλὰ τοῦναντίον τίποτε ἄλλο νὰ μὴ γίνεταί παρέργως ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν εἰς τὰ ναυτικὰ παρασκευήν».

«Ἐγὼ δὲ σᾶς ἀποδεικνύω ὅτι εἰσθε ἀπόλυτοι κυρίαρχοι τοῦ ἐνὸς ἀπὸ τὰ δύο μέρη, πᾶ ὅποια εἶναι φανερά προωρισμένα διὰ τὴν χρῆσιν τῶν ἀνθρώπων, εἶναι δὲ ταῦτα ἡ γῆ καὶ ἡ θάλασσα. Εἰσθε δὲ κύριοι ὅχι μόνον εἰς τόσῃν ἔκτασιν, ὅσην κατέχετε σήμερον, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅσην θὰ ἠθέλατε. Καὶ δὲν ὑπάρχει κάτι, οὔτε ὁ Μέγας Βασιλεὺς, οὔτε ἄλλό τι ἔθνος, ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντα σήμερον, τὸ ὅποιον νὰ εἶναι ἱκανὸν νὰ σᾶς ἐμποδίσῃ πλέοντας μετὰ τὸν ὑπάρχοντα στόλον».

Τὸ τί σημαίνει ἄλλωστε ἡ φράσις — κύκλωσις στρατηγικὴ — δὲν

εἶναι ζήτημα, νὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ παρακάτω. Πρὸς λίγον, ποῖος πολὺ τὸ ξεύρου μετὰ τί σημαίνει ἕνας τέτοιος λόγος.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνο ναυτικοὶ οἱ Ἀγγλοσάξωνες. Ἔχουν ἀκόμη καὶ μεγάλες ὁμοιότητες μετὰ τοὺς ἀρχαίους Ἀθηναίους, ἐνῶ οἱ Ρῶσοι μοιάζουν καταπληκτικὰ μετὰ τοὺς ἀρχαίους Σπαρτιᾶτες, ὡς ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ζωῆς των γενικῶς, τῆς ἀγωγῆς αὐτῶν καὶ τῆς παιδείσεως. Ἴδου περιγραφή τοῦ Θουκυδίδου σχετικῇ — ἀπ' τὸ Συνέδριο πῶν Πελοποννησίων, ποὺ πρέπει νὰ σημειωθῇ ἐδῶ ὁλόκληρος:

«Οἱ μὲν γε νεωτεροποιοὶ καὶ ἐπινοηταὶ ὅξεῖς καὶ ἐπιτελέσαι ἔργον, ὃ ἂν γνῶσιν, ὑμεῖς καὶ τὰ ὑπάρχοντά τε σώζειν καὶ ἐπιγνῶναι μηδὲν καὶ ἔργον οὐδὲ τ' ἀναγκαῖα ἐξικέσθαι. Αὐθις δὲ οἱ μὲν καὶ παρὰ δύναμιν τολμηταὶ καὶ παρὰ γνώμην κινδυνευταὶ καὶ ἐν τοῖς δεινοῖς εὐέλπιδες. Τὸ δὲ ὑμέτερον τῆς τε δυνάμεως ἐνδεᾶ πράξαι, τῆς τε γνώμης μηδὲ τοῖς βεβαίοις πιστεῦσαι, τῶν τε δεινῶν μηδέποτε οἶεσθε ἀπολυθήσεσθαι. Καὶ μὴν καὶ ἄοκνοι πρὸς ὑμᾶς μελητὰς καὶ ἀποδημηταὶ πρὸς ἐνδημοτάτους. Οἷονται γὰρ οἱ μὲν τῇ ἀπουσίᾳ ἂν τι κτᾶσθαι, ὑμεῖς δὲ τὸ ἐξελθεῖν καὶ τὰ ἔτοιμα ἂν βλάψαι. Κρατοῦντες τε τῶν ἐχθρῶν ἐπὶ πλεῖστον ἐξέρχονται καὶ νικώμενοι ἐπ' ἐλάχιστον ἀναπίπτουσιν, ἔτι δὲ τοῖς τε σώμασιν ἀλλοτριωτάτους ὑπὲρ τῆς πόλεως χρῶνται, τῇ γνώμῃ δὲ οἰκιωτάτη εἰς τὸ πράσσειν τι ὑπὲρ αὐτῆς καὶ ἃ μὲν ἂν ἐπινοήσαντες μὴ ἐπεξέλθωσιν, οἰκίων στέρεσθαι ἡγοῦνται, ἃ δ' ἂν ἐπελθόντες κτήσωνται, ὀλίγα πρὸς τὰ μέλλοντα τυχεῖν πράξαντες, ἣν δ' ἄρα του καὶ πεῖρα σφαλῶσι, ἐλπίσαντες ἄλλα ἐπλήρωσαν τὴν χρεῖαν. Μόνον γὰρ ἔχουσί τε ὁμοίως καὶ ἐλπίζουσιν ἃ ἂν ἐπινοήσωσι, διὰ τὸ ταχεῖαν τὴν ἐπιχείρησιν ποιεῖσθε ὧν ἂν γνῶσι. Καὶ ταῦτα μετὰ πόνων πάντα καὶ κινδύνων διόλου τοῦ αἰῶνος μοχθοῦσι καὶ ἀπολαύσουσιν ἐλάχιστα τῶν ὑπαρχόντων διὰ τὸ ἀεὶ κτᾶσθαι καὶ μή τε ἐορτὴν ἄλλο τι ἡγεῖσθε, ἢ τὸ τὰ δέοντα πράξαι συμφοραὶ τε, οὐχ' ἥσσον ἡσυχίαι ἀπράγμονα ἢ ἀσχολίαι ἐπίπονον, ὥστε ἥτις αὐτῶν ξυνελὼν φαίη πεφυκέναι ἐπὶ τῷ μήτε αὐτοὺς ἔχειν ἡσυχίαν, μήτε τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους εἰάν, ὀρθῶς ἂν εἴποι».

«Αὐτοὶ μὲν εἶναι προσδευτικοὶ (οἱ Ἀθηναῖοι) ἐξ ἴσου ταχεῖς καὶ εἰς τὴν σύλληψιν καὶ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν κάθε νέου σχεδίου, σεῖς δὲ πρὸναιτίον ἀρκεῖσθε εἰς τὸ νὰ διατηρῆτε τὰ ὑπάρχοντα, καὶ — δὲν ἐνδιαφέρεσθε νὰ ἐπιδιώξητε τίποτε τὸ ἐπὶ πλέον, μὲ ἐνεργὸν δὲ δράσιν δὲν ἀντιμετωπίζετε, οὐδὲ τὰς πλέον καταπειγούσας ἀνάγκας. Ἐπειτα αὐτοὶ εἶναι τολμηροὶ περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι ἐπιτρέπουν αἱ δυνάμεις των καὶ ρισκοκινδυνεύουν μέχρι παραλογισμοῦ, καὶ ἐν μέσῳ τῶν συμφορῶν αἰσιόδοξοι. Ἐνῶ τὸ φυσικὸ τὸ ἰδικόν σας εἶναι νὰ καταπιάνεσθε μὲ ἔργα κατώτερα τῶν δυνάμεών σας καὶ νὰ δυσπιστῆτε καὶ εἰς τὰ πλέον ἀσφαλῆ πορίσματα τῆς σκέψεώς σας καὶ ἔταν σᾶς εὐρίσκουν συμφοραὶ νὰ νομίζετε, ὅτι ποτὲ δὲν θ' ἀπαλλαγῇτε ἀπὸ αὐτῶν. Καὶ ἀκόμη αὐτοὶ εἶναι ἀποφασιστικώτατοι, ἐν συγκρίσει πρὸς σᾶς τοὺς ἀναβλητικοὺς καὶ ἄνθρωποι ποὺ ἀρέσκονται ν' ἀπο-

ἀπομακρύνεσθε ἀπὸ τὴν πόλιν των ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἐσᾶς, οἱ ὅποιοι οὐδέποτε σχεδὸν ἀπομακρύνεσθε ἀπὸ τὴν ἰδικήν σας. Διότι αὐτοὶ μὲν ἐλπίζουν ὅτι κάτι ἔχουν νὰ κερδίσουν, ἀπομακρυνόμενοι ἀπὸ τὴν πόλιν των, ἐνῶ σεῖς φοβεῖσθε, ὅτι μὲ τὸ νὰ ἐξέλθετε ἔξω τῶν ὁρίων τῆς Λακωνικῆς, ἡμπορεῖ νὰ ἐκθέσετε εἰς κίνδυνον καὶ ὅσα ἔχετε ἤδη. Καὶ ὅταν μὲν νικοῦν τοὺς ἐχθρούς των, προχωροῦν ὅσον ἡμποροῦν περισσότερον, ὅταν δὲ νικοῦνται ὑποχωροῦν ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερον. Προσέτι δὲ τὰ μὲν σώματά των τὰ θυσιάζουν ὑπὲρ τῆς πόλεως των, ὡσὰν νὰ εἶναι ὅλως διόλου ξένα, τὴν δὲ σκέψιν των τὴν ἀφιερώνουν ἐντελῶς ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐξυπηρέτησίν των. Καὶ ὡς ἂν μὲν ἰδὲν φέρουν εἰς πέρας, ὅσα θάβουν εἰς τὸν νοῦν των νὰ κάμουν, τοὺς φαίνεται ὅτι ἔχασαν ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ εἶχαν, ὡς ἂν δὲ ἀποκτήσουν ὅ,τι ἐπιδιώξουν, νομίζουν ὅτι ἐπέτυχον νὰ φέρουν εἰς πέρας βίλιν μόνον, ἐν συγκρίσει, μὲ ὅ,τι ἔχουν νὰ κάμουν εἰς τὸ μέλλον, ἂν δὲ ἴτυχον ἐπιχειρήσουν κάτι καὶ ἀποτύχουν, εὐθὺς συλλαμβάνουν ἄλλας ἐλπίδας καὶ ἀναπληρῶνουν τὴν ἔλλειψιν. Διότι εἶναι οἱ μόνου ἄνθρωποι, διὰ τοὺς ὁποίους, τὸ νὰ ἐλπίζουν ὅτι θὰ φέρουν εἰς πέρας ὅσα θάβουν στὸν νοῦν των, εἶναι τὸ αὐτὸ μὲ τὸ νὰ τὰ ἔχουν καὶ τοῦτο διότι ἰδὲν χάνουν καιρὸν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν σχεδίων των. Ὅλα δὲ αὐτὰ τὰ ἐπιδιώκουν μὲ κόπους καὶ κινδύνους καθ' ὅλην των τὴν ζωὴν καὶ πολὺ ὀλίγον ἀπολαμβάνουν τὰ ὑπάρχοντα ἀγαθὰ, διότι ὅλον καὶ κάτι νέον ἀποκτοῦν καὶ διότι ὡς ἐορτὴν θεωροῦν, μόνον τὸ νὰ πρόξουν τὸ καθῆκόν των, τὴν δὲ ἡσυχίαν τὴν προερχομένην ἀπὸ ἀδράνειας, τὴν θεωροῦν πολὺ μεγαλύτερον δυστύχημα, ἀπὸ τὴν πλέον κουραστικὴν ἐνασχόλησιν. Ὡστε, ἂν κανεὶς συγκεφαλαιῶν ἔλεγε, ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἐγεννήθησαν διὰ νὰ μὴν ἔχουν οὔτε αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἡσυχίαν, οὔτε τοὺς ἄλλους ν' ἀφήσουν ἡσύχους, θὰ ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν».

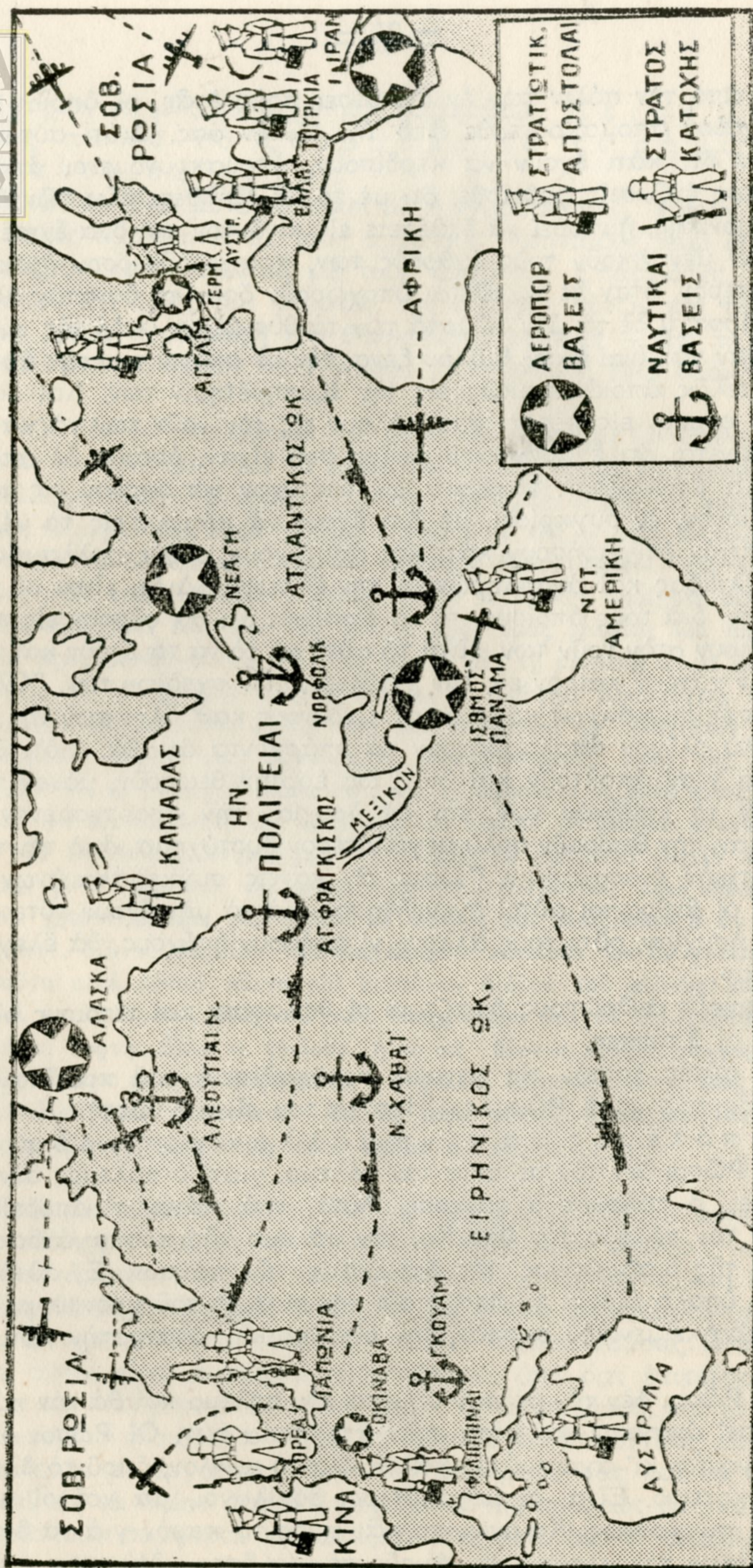
Τέτοιους ἄνθρώπους θγάζουμε οἱ θάλασσεσ καὶ τέτοιους οἱ στεριές κι' οἱ Στέππεσ.

Μ' αὐτὲς λοιπὸν τίς γενικὲς προϋποθέσεις ποὺ προείπαμε θὰ θγῇ στὸν πόλεμον ὁ Ρῶσσοσ; Ἡ τύχη του εἶναι γνωστὴ.

Ὁ πόλεμος θὰ γίνῃ μάλλον γρηγορά.

Οἱ Ρῶσοι δὲν τὸν θέλουνε τὸν πόλεμον, γιατί ὁ πόλεμος δὲν τοὺς συμφέρει, ὁ πόλεμος ὁ φανερός. Αὐτό, πῶς πάντω τ' ἀποδείξαμε. Θέλουν τὸν πόλεμον τὸν ὑποῦλο, τὸν πόλεμον τῆς προπαγάνδας, τὸν πόλεμον τῆς διαθρώσεως, τῆς διαλύσεως τῶν πάντων. Ὡς αὐτὸν τὸν πόλεμον, ὑπολογίζουμε κι' ἀποζητοῦν τὴν πίστωση τοῦ χρόνου, μὲ πρωτίστον ἀντικειμενικὸν σκοπὸν, τὴν οἰκονομικὴν ἀνατροπὴν τῶν ἀντιπάλων.

Οἱ Ρῶσοι δὲν τὸν θέλουν σήμερα τὸν πόλεμον καὶ θὰ τὸν κάμουν μόνο κατ' ἀνάγκην καὶ μέσα στὴν ἀπελπισία των. Οἱ Ρῶσοι ὅλονεν συσφίγγονται κι' ἀγωνιοῦν μεγάλως διὰ τὸ μέλλον, ὅπου τὸ βλέπουν τόσῳ σκοτεινόν. Εἶναι οἱ μεγαλύτεροι δοσίλογοι, μὰ καὶ οἱ μελλοθάνατοι συγχρόνως. Κάμνουν τὸ πᾶν πρὸς τὸ παρὸν γιὰ νὰ διαρρήξουν κάπως τὸν κλοιόν, νὰ θγοῦν σὲ μιὰ ἔστω θάλασσα. Ἐμεῖς ἐτύχαμε στὸ δρόμον τοὺς (πρὸς τὸ Σουέζ) καὶ πρέπει ὅπως-ὅπως νὰ

Η ΣΟΒΙΕΤΙΚΗ ΡΩΣΣΙΑ ΕΝ ΕΥΡΥΤΑΤΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΚΥΚΛΩΣΕΙ ΑΠΟ ΞΗΡΑΣ, ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΚΑΙ ΑΕΡΟΣ.

Υπόμνημα: 1ον) Παχέα τόξα = ἄξονες εἰσβολῆς συμμαχικῶν δυνάμε-
ων ξηρᾶς.

2ον) Λεπτὰ τόξα = ἄξονες ἐνεργειῶν ἀεροπορικῶν συμμαχικῶν δυνά-
μεων.

3ον) Ἐστιγμέναι γραμμαὶ = ἀπὸ θαλάσσης ἀποκλεισμοὶ διὰ συμμαχικῶν
ναυτικῶν δυνάμεων.

μᾶς κάνουν πέρα. Γι' αὐτὸ καὶ σκάρωσαν τὸν δημοκρατικὸ στρατό, γι' αὐτὸ καὶ βάλαν ἀρχιστράτηγο τὸν **ΚΑΠΝΕΡΓΑΤΗ**. Τὴν ὥρα βέβαια ποὺ πνίγονται, ἀπ' τὰ μαλλιά τους πᾶνε νὰ πιαστοῦνε.

Οἱ ἄλλοι πάλιν δὲν τὸν θέλουνε τὸν πόλεμο, παρ' ὅτι εὐτυχῶς δὲν τὸν φοβοῦνται, ἀλλὰ ὁ χρόνος τοὺς ἀνησυχεῖ καὶ πρέπει ἐκ τῶν δύο νὰ ἐκλέξουν: "Ἡ νὰ τ' ἱαφῇσουνε τὰ πράγματα στὴν τύχη τοὺς γιὰ ν' ἀποφύγουν τὴν δοκιμασία τώρα ἢ νὰ κηρύξουνε τὸν πόλεμο (νὰ προκαλέσουν ὅπωςδῆποτε τὴν ρήξη). Τί πρόκειται νὰ κάμουν ἀπ' τὰ ἰδυό; Μᾶλλον θὰ προτιμήσουνε τὸ τελευταῖο.

«ἐκ πολέμου μὲν γὰρ εἰρήνη βεβαιοῦται, ἀφ' ἡσυχίας δὲ μὴ πολεμῆσαι οὐχ' ὁμοίως ἀκίνδυνον».

Περικλῆς, κατὰ Θουκυδίδην.

«Διότι ὕστερα ἀπὸ πόλεμον, ἡ εἰρήνη γίνεται ἀσφαλέστερα, ἐνῶ ἀπενατίας εἶναι πολὺ ἐπικίνδυνον νὰ μὴν πολεμᾷ κανεὶς ἀπὸ ἀγάπην πρὸς τὴν εἰρήνην.»

Ὁ πόλεμος λοιπὸν θὰ γίνῃ γρήγορα, καὶ ἅς τὸ ἔχωμε ὑπ' ὄψει. Θὰ γίνῃ πρῶτα ἡ θικὴ ἢ παρασκευὴ καὶ προετοιμασία μέσων τοῦ πολέμου. Θ' ἀκολουθήσῃ ἡ στρατηγικὴ συγκέντρωσις καὶ ἡ ὀργάνωσις τοῦ πόλου. Ὁ πόλος σήμερα ἀποτελεῖ τὸ πρῶτον μέσον τῆς ἐπιτυχίας. Ὅταν θὰ ἔχουν γίνει ὅλ' αὐτά, ὁ πόλεμος θὰ ἐκραγῇ ἀμέσως. Καὶ φυσικὰ θὰ γίνουν ὅλα γρήγορα.

Ἴδου ἀκόμη καὶ μιὰ νέα ἀνταπόκρισις:

ΠΑΡΙΣΙΟΙ — «Αἱ συνομιλίας τῆς Μόσχας — προσθέτει ἡ ἐφημερὶς — δὲν κατέληξαν εἰς τίποτε. Πᾶν ὅτι ἐγένετο ἐκεῖ ἰδιὰ μίαν συνεννόησιν μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, ἔχει ἀνατραπῇ ἐσκεμμένως ὑπὸ τῶν ἐν Βερολίνῳ Ρώσων πρακτόρων. Εἶνε δύσκολον νὰ εὔρη τις εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς διπλωματίας τόσον ἐπαίσχυντον καὶ ψευδῇ εἰρήνην» . . .

ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΙ ΣΥΡΡΑΞΕΩΣ ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ Η ΕΛΛΑΣ ΘΑ ΔΙΑΛΑΜΨΗ

Η χώρα μας δὲν ἔχει νὰ φοβᾶται τίποτε. Εἶναι παρὰ ποτε ἀσφα-
λεστέρα.

Θέλουν νὰ λένε μερικοί, πῶς ἡ Ἑλλάς θὰ ὑποφέρῃ. Πῶς θὰ
κατακλυσθῇ ὁλόκληρος ἀπὸ τὸν χεῖμαρρον τῆς στέππας καὶ ἐκ θεμε-
λίων θ' ἰανασκαφῇ. Ὅτι θὰ σθύσῃ, λένε οἱ κομμουνισταί, θὰ σταμα-
τήσῃ πλέον ἡ πνοή της.

Ἀλλὰ ποῦ τὰ στηρίζουν ὅλ' αὐτά; Ποιὰ δύνανται νὰ ἔχουν πιθανότητα
ἢ παραπάνω ἀσυναρτησίης; Ὁ Ρῶσος εἰς περίπτωσιν συρράξεως, θὰ κιν-
δυνεύσῃ μέσ' τὸ ἔδαφός του, θ' ἀπειληθῇ στὴν ἴδια τὴν κοιτίδα του ὅπου θὰ
πέφτουν βόμβες τοῦ ἀτόμου. Θὰ χτυπηθῇ ἀπ' ὅλες τὶς μεριές, θὰ χτυπηθῇ
σκληρὰ καὶ στὸ κεφάλι, καὶ θὰ γενῇ ἡ Μόσχα τοῦ οἰκόπεδο. Δὲν θάχῃ τὸν
καιρὸ ν' ἀσχοληθῇ μὲ πάρεργα, οὔτε μὲ τὴν μικρὴ ἐδῶ γωνία μας. Ὑπάρχουν
θέατρα πολέμων κύρια, ὅπως ὑπάρχουν κι' ἄλλα φύσεως δευτερευούσης. Στὰ
πρῶτα κρίνονται οἱ πόλεμοι, μὰ τέτοιο θέατρο δὲν εἶναι ἡ Ἑλλάδα κι' ἄς
εἶναι περὶ τούτου βέβαιοι οἱ πληρωμένοι πεμπτοφαλαγγίτες. Ἡ χώρα μας
δὲν πρόκειται νὰ κάμῃ ἄμυνα, ἀλλὰ θὰ ἐξορμήσῃ πάλι ὅπως πάντα. Καὶ δὲν
θὰ εἶναι πιά μονάχη της, ἀλλὰ θὰ ἔχῃ γίγαντες κοντά της. Θὰ σηκωθῇ καὶ
πάλιν ἡ ὑδρόγειος μὲ σεβασμὸ νὰ τὴν χειροκροτήσῃ. Θὰ πάρῃ κάποτε τὴ
θέση της καὶ θάναί πάλι πρώτη μὲς τὶς πρῶτες.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ὁ ἀναγνώστης ἔχει πλέον τὰ στοιχεῖα ποὺ τοῦ χρειάζονται, γιὰ νὰ συλλάβῃ τὴν πραγματικότητα. Τὴν γενικὴ πραγματικότητα, μέσ' τὴν ὁποία ζεῖ ὁ ἴδιος ὡς ἄτομο καὶ ὡς μέλος τοῦ συνόλου. Καὶ δὲν τοῦ εἶναι δύσκολο νὰ καθορίσῃ τὴν γραμμὴ τῆς γενικῆς πορείας τοῦ ἐν συνεχείᾳ.

Μπορεῖ κατὰ συνέπειαν ν' ἀντιληφθῇ τὸ ἐθνικὸ μας πρόλημα ἐν τῷ συνόλῳ τοῦ, καὶ μέσ' τὸ γενικὸ τοῦ πλαίσιο καὶ φυσικὰ μπορεῖ ν' ἀποφανθῇ περὶ τῆς σκοπιμότητος ἢ μὴ τοῦ σημερινοῦ τῆς χώρας μας προσανατολ'σμοῦ.

Σ' αὐτὸ ἀπέβλεπε ἡ σύντομη αὐτὴ μελέτη μας.

Μποροῦμε λοιπὸν νὰ θεωρούμεθα εὐτυχεῖς, ἐὰν κ' ἐφ' ὅσον τοῦ σκοποῦ μας τούτου ἔχομεν κάπως ἔστω ἐπιτύχει.

Π. ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ
Ταγματάρχης Πεζικοῦ

ΑΡΧΕΙΑ
ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Τιμᾶται δραχ. 5.000